

Česká rozvojová agentura

ZPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODAŘENÍ ČESKÉ ROZVOJOVÉ AGENTURY

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2024

Jméno: Česká republika – Česká rozvojová agentura

Adresa: Nerudova 3

PSČ: Praha 1, 118 50

IČ: 75123924

Právní forma: Organizační složka státu

Zpracoval: kolektiv ČRA

Předkládá: Ing. Michal Minčev, MBA, ředitel České rozvojové agentury

1. Úvod

Úvodní slovo

Při hodnocení roku 2024 je třeba na úvod připomenout pokračující bezprecedentní agresi Ruska vedoucí k vojenskému konfliktu na Ukrajině. Ke zmírnění dopadů této agrese se rovněž snažila přispět Česká rozvojová agentura (ČRA). Aktivita, které ČRA vyvíjela na Ukrajině před válkou, zejména v oblasti zdravotnictví, se ukázaly jako velmi užitečné i během konfliktu. Ukrajinské zdravotnictví je v důsledku války vystaveno enormní zátěži a ČRA je hrdá na to, že svými projekty aktivně přispívá k jeho podpoře.

V roce 2024 vydaná Zpráva o Cílech udržitelného rozvoje (2024), kterou připravila Organizace spojených národů, dokumentuje rostoucí globální nerovnosti. Do extrémní chudoby bylo zatlačeno dalších 23 milionů lidí a přibylo více než 100 milionů hladových. Poprvé v tomto století je růst HDP per capita v polovině nejzranitelnějších zemí světa pomalejší než ve vyspělých ekonomikách. Celkový pokrok v oblasti zdraví ve světě se od roku 2015 znepokojivě zpomalil.

ČRA se svými aktivitami a realizovanými projekty, jak je podrobněji uvedeno v předkládané výroční zprávě, usilovala o zmírnění výše zmíněných dopadů. Ve světle těchto skutečností je o to více důležité, že z pohledu dosažených výsledků byl rok 2024 pro Českou rozvojovou agenturu rokem úspěšným. Dosažených cílů přirozeně nedosáhla ČRA sama, ale ve spolupráci se svými partnery, ať již z řad nevládních neziskových organizací, soukromých společností, jiných organizací státní správy, či ve spolupráci s Evropskou unií.

Za úspěch roku 2024 lze bezpochyby považovat další rozšiřování spolupráce České rozvojové agentury s Evropskou komisí v rámci delegované spolupráce. Tento krok nejen posiluje postavení České republiky na mezinárodní scéně, ale také přináší přímé přínosy pro konkrétní projekty v rozvojových zemích, kde se ukazuje efektivita a dopad české odbornosti.

V roce 2024 byla dále posílena spolupráce s nevládním neziskovým sektorem (NNO). V rámci této spolupráce se realizují integrované projekty, které kombinují různé nástroje zahraniční rozvojové spolupráce (dotace a veřejné zakázky). Takto koncipované projekty zvyšují jejich efektivitu a účinnost. Zároveň se tak podporují společné aktivity neziskového a soukromého sektoru, které jsou důležité pro moderní zahraniční rozvojovou spolupráci. Spolupráce s neziskovým sektorem zahrnuje i včasné sdílení informací, aby bylo zajištěno včasné čerpání finančních prostředků zahraniční rozvojové spolupráce.

Úspěšná spolupráce s realizátory z řad soukromého sektoru pokračovala i nadále. Kromě spolupráce na realizaci projektů zahraniční rozvojové spolupráce ČRA úspěšně podporovala projekty zaměřené na vytváření nezbytných pracovních příležitostí v rozvojových zemích prostřednictvím aktivit soukromého sektoru. Tyto iniciativy jsou realizovány v rámci Programu B2B, který je otevřený pro všechny rozvojové země. Projekty uskutečněné v rámci tohoto programu slouží jako odrazový

můstek pro vznik společností s českou účastí v rozvojových zemích, jejichž úspěch přesahuje pouze rozvojovou oblast.

Jako příklad lze uvést projekt s názvem „Podpora malých farmářů v exportu zpracovaného kešu a manga z provincií Kampong Speu, Preah Vihear a Kampong Thom v Kambodži“, v rámci kterého se česká společnost BRAINCHAIN, s. r. o., zaměřuje na spolupráci s místními farmáři, konkrétními farmami a zpracovatelskými centry. Projekt zahrnuje školení farmářů v digitální gramotnosti, modernizaci zpracovatelských center včetně zavádění mezinárodních standardů výroby a zahájení exportu zpracovaných produktů na evropský trh.

Jednou z výhod Programu B2B je skutečnost, že umožňuje firmám proniknout na trhy všech rozvojových zemí dle klasifikace OECD. Projekty českých firem tak předávají potřebné know-how a přinášejí pracovní příležitosti místním lidem i mimo prioritní země české ZRS.

Jak je vidět z předkládané výroční zprávy, ČRA během roku 2024 realizovala ve světě více než sto úspěšných projektů. Příkladem úspěšného výstupu projektů realizovaných v roce 2024 je vytvoření detailních map Etiopie ve spolupráci s Českou geologickou službou (ČGS). Tyto mapy poskytly zásadní informace pro správu přírodních zdrojů a plánování infrastruktury, což výrazně přispělo k udržitelnému rozvoji v zemi.

Jako další příklad lze uvést pokračující realizaci projektu „Podpora vzdělání a propagace biomedicínského inženýrství v Kambodži“. Mezi klíčové výstupy tohoto projektu patří zlepšení kvality výuky v existujícím oboru „Associate Degree of Medical Bio-Engineering“, modernizace a vybavení biomedicínské laboratoře na Kambodžské univerzitě zdravotních věd a zvýšení povědomí o biomedicínském inženýrství pomocí propagační kampaně. Kromě zmíněných úspěchů byly také podniknuty kroky k dosažení hlavního dlouhodobého cíle projektu, a to akreditace bakalářského oboru biomedicínské inženýrství, která by představovala zásadní posun v rámci dlouhodobého zvýšení odborných kapacit v zemi.

Rok 2024 lze jednoznačně považovat za významný milník v rámci rozšiřování spolupráce České rozvojové agentury s Evropskou komisí prostřednictvím delegované spolupráce. Rok 2024 byl zároveň prvním rokem, kdy ČRA realizuje samostatně projekt delegované spolupráce v Zambii.

Projekt „SLIM – Sustainable Landscape through Integrated Management“ s celkovým rozpočtem 7 milionů eur se zaměřuje na zvyšování odolnosti Zambie vůči dopadům klimatických změn.

Hlavními výstupy projektu jsou datové produkty, včetně map, které poskytují vládním institucím klíčové podklady pro efektivní plánování krajiny, zavádění systémů včasné ochrany a podporu udržitelného lesního hospodaření. Projekt probíhá za spolupráce českých firem, neziskových organizací, veřejné správy a dalších relevantních partnerů z České republiky i Zambie.

Informace o realizovaných projektech byly Českou rozvojovou agenturou pravidelně sdíleny prostřednictvím webových stránek a sociálních médií ČRA i Ministerstva zahraničních věcí ČR. Kromě zpráv o realizovaných projektech se ČRA

zaměřila na prezentaci odvětví, ve kterých česká zahraniční rozvojová spolupráce působí. V roce 2024 byly také zveřejňovány články zaměřené na konkrétní sektory, aby byla komunikována relevance české zahraniční rozvojové spolupráce v jednotlivých odvětvích.

Inovativní česká řešení, která dokáže Česká rozvojová agentura světu nabídnout, jsou základem úspěchu pro zapojování do evropských projektů v rámci Team Europe Initiative. Je velmi pozitivní, že v sektorech, kde rozvojový svět potřebuje vhodná řešení uzpůsobená lokálním podmínkám, má Česká republika prokazatelně co nabídnout. Česká řešení realizovaná v rámci projektů zahraniční rozvojové spolupráce zároveň vytvářejí příležitosti pro české firmy k možným navazujícím komerčním aktivitám.

Z hlediska plnění stanovených cílů byl rok 2024 pro Českou rozvojovou agenturu úspěšný. Podařilo se nám podpořit 108 projektů v hodnotě 370 592 270,42 koruny. Tyto výsledky by nebylo možné dosáhnout bez významného příspěvku Ministerstva zahraničních věcí ČR a našich partnerů ze státní správy, soukromého sektoru a neziskových organizací. Všem našim partnerům tak vyjadřujeme naše upřímné poděkování.

V Praze 20. 3. 2025

Ing. Michal Minčev, MBA,

Ředitel České rozvojové agentury

Obsah materiálu

Výroční zpráva České rozvojové agentury za rok 2024 jako každý rok informuje o průběhu zahraniční rozvojové spolupráce České republiky v gesci ČRA, zmiňuje hlavní úspěchy a poukazuje na výzvy do budoucna. Ve výroční zprávě jsou zmíněny strategické úkoly v souvislosti s Plánem činnosti ČRA, hlavní partneři v oblasti ZRS, realizace projektů v návaznosti na sektorové zaměření a výčet nástrojů, které ČRA pro svou činnost využívá. Nezbytnou částí výroční zprávy je také finanční výkaznictví, které zajišťuje transparentnost činnosti ČRA. Kromě finančního čerpání u jednotlivých zemí a nástrojů je součástí také komplexní rozbor hospodaření.

2. Zahraniční rozvojová spolupráce ČR v gesci ČRA v roce 2024

Hlavní činnost a úkoly ČRA

ČRA plní především následující úkoly vyplývající ze Statutu ČRA:

- a) ve spolupráci s MZV se podílí na přípravě programů spolupráce s prioritními zeměmi dvoustranné ZRS;
- b) zajišťuje přípravu projektů ZRS s důrazem na uplatnění komplexních českých řešení vedoucích k maximalizaci synergií a zvýšení dopadu u rozvojových výzev nebo problémů;
- c) vypisuje a vede výběrová řízení na realizátory projektů ZRS, s nimiž uzavírá smlouvy, a vydává dotační rozhodnutí;
- d) koordinuje a ve spolupráci s MZV včetně zastupitelských úřadů kontroluje realizaci projektů ZRS a podílí se na hodnocení projektů ZRS;
- e) připravuje projekty delegované spolupráce k následné implementaci;
- f) ve spolupráci s MZV informuje odbornou a širokou veřejnost o ZRS v rámci své věcné působnosti;
- g) ve spolupráci s MZV podporuje české subjekty usilující o zapojení do realizace projektů v rámci rozvojové spolupráce ostatních dárců a mezinárodních organizací, zvláště pak Evropské unie;
- h) vytváří podklady týkající se implementace projektů pro zprávy o ZRS;
- i) ve spolupráci s MZV zajišťuje statistické výkaznictví Oficiální rozvojové pomoci ČR;
- j) podílí se na před-výjezdové přípravě pracovníků MZV do prioritních zemí ZRS.

ČRA se zabývá především realizací **dvoustranných projektů** mezi ČR a zeměmi. Vedle nich realizuje také projekty v rámci **horizontálních programů**, mezi něž patří např. Program rozvojového partnerství pro soukromý sektor (Program B2B).

Specifické jsou **trojstranné projekty** v zahraničí, jejichž podmínkou je spolufinancování projektu z jiného zdroje. Tyto projekty umožňují českým realizátorům získat cenné zkušenosti při společných aktivitách se zahraničními

partnery, například Evropskou komisí. Celkový objem prostředků na rozvojovou spolupráci – a tudíž i dopad – je vyšší, než kdyby byl projekt financovaný pouze ČRA. V neposlední řadě ČRA vyhlašuje také dotační programy na **tuzemské projekty**, které jsou realizovány přímo v ČR a zaměřují se zejména na oblast globálního vzdělávání a šíření osvěty o zahraniční rozvojové spolupráci.

O podporu ČRA je možné se ucházet zejména prostřednictvím vyhlášených **veřejných zakázek** a skrze **dotační výběrová řízení**. Do těchto dvou kategorií patří většina dvoustranné projektové spolupráce. Dalším způsobem financování jsou pak **rozpočtová opatření** (tj. převody prostředků na jiné státní organizace) nebo **peněžní dary** (tj. převody prostředků na zahraniční subjekty).

Partneři ZRS

Česká republika je jedním z mnoha dárců, kteří se ve světě podílejí na zahraniční rozvojové spolupráci. Od roku 2013 je ČR plnoprávným členem výboru OECD DAC, v rámci kterého se zástupci ČRA během roku účastní několika odborných seminářů. ČRA je dále členem sítě **Practitioners' Network for European Development Cooperation**. Tato platforma sdružuje evropské rozvojové agentury a úzce spolupracuje s Evropskou komisí.

V rámci implementace bilaterálních projektů ČRA dále spolupracuje s řadou agentur zahraničních dárců, jako například s Německou agenturou pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (GIZ), francouzskou rozvojovou agenturou Expertise France, Rakouskou rozvojovou agenturou (ADA), jakož i dalšími evropskými agenturami, dále s Agenturou Spojených států amerických pro mezinárodní rozvoj (USAID) a mezinárodními organizacemi, jako např. Rozvojový program OSN (UNDP) nebo Organizací OSN pro výživu a zemědělství (FAO).

3. Rozvojové aktivity ČRA

3.1 Rozvojové aktivity ČRA v roce 2024

Česká republika má na základě Strategie zahraniční rozvojové spolupráce na období 2018–2030 stanovených šest prioritních zemí, do kterých zahraniční rozvojovou spolupráci dlouhodobě směřuje. Od roku 2014 je navíc poskytována mimořádná pomoc Ukrajině při její obnově a demokratické transformaci. Některé Horizontální programy (například Program B2B či Trilaterální projekty) jsou otevřené pro všechny rozvojové země.

Prioritní země: Bosna a Hercegovina, Etiopie, Moldavsko, Gruzie, Kambodža, Zambie

Specifická země: Ukrajina

Za rok 2024 se České rozvojové agentuře podařilo finančně podpořit na 108 projektů. Finančně podpořené projekty byly v hodnotě 370,59 milionu korun.

3.2 Rozvojové aktivity ČRA dle zeměpisného a sektorového zaměření

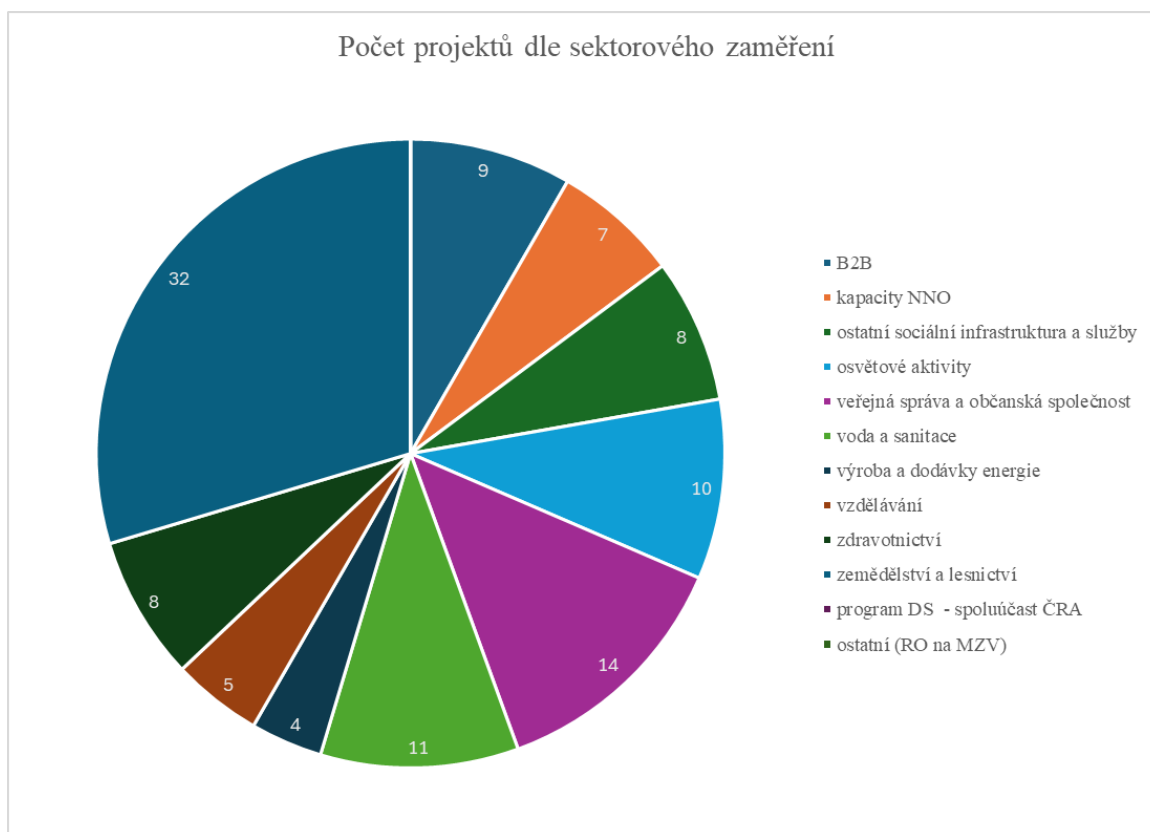
Česká rozvojová agentura realizuje tematicky i teritoriálně širokou škálu projektů. V rámci bilaterálních projektů působí především v šesti prioritních zemích, nicméně v rámci dalších, především dotačních nástrojů B2B či trilaterální spolupráce, podporujeme projekty i v jiných rozvojových zemích světa. Dotační tituly směřují i do České republiky, kde ČRA podporuje projekty zaměřené na vzdělávání, osvětu, témata udržitelného rozvoje či podporu platform věnujícím se rozvojové spolupráci. V rámci prioritních zemí se pohybujeme v následujících typech zemí (kategorizace dle Světové banky): s vyšším středním příjmem (Bosna a Hercegovina, Gruzie, Moldavsko), s nižším středním příjmem (Kambodža, Zambie) a s nízkým příjmem (Etiopie).¹

Projekty České rozvojové agentury jsou v prioritních zemích soustředěny v několika sektorech, které jsou jak v souladu s požadavky příslušných států, tak jde o sektory, ve kterých Česká republika nabízí expertní zkušenosti a personální kapacity. Jedná se především o tyto sektory:

- Voda a sanitace: Bosna a Hercegovina, Etiopie, Moldavsko
- Veřejná správa a občanská společnost: Bosna a Hercegovina, Moldavsko, Gruzie, Ukrajina
- Zdravotnictví: Kambodža, Gruzie

¹ <https://datahelpdesk.worldbank.org/knowledgebase/articles/906519-world-bank-country-andlending-groups>

- Výroba a dodávky energie: Bosna a Hercegovina
- Zemědělství a lesnictví: Bosna a Hercegovina, Etiopie, Moldavsko, Gruzie, Zambie

Graf č. 1: Počet projektů dle sektorového zaměření

Název sektoru	Počet projektů	Čerpáno
zemědělství a lesnictví	32	167 740 930,48
veřejná správa a občanská společnost	14	57 741 077,75
voda a sanitace	11	57 283 739,59
ostatní sociální infrastruktura a služby	8	50 348 482,13
zdravotnictví	8	49 616 704,93
vzdělávání	5	23 380 000,00
výroba a dodávky energie	4	15 032 338,49
osvětové aktivity	10	11 285 638,00
B2B	9	6 916 342,73
kapacity NNO	7	5 003 810,00
ostatní (RO na MZV)	–	7 000 000,00
program DS – spoluúčast ČRA	–	5 902 520,32
Celkový součet	108	457 251 584,42

Tab. č. 1: Počet projektů dle sektorového zaměření

Bilaterální projekty

Dvoustranné projekty směřují k naplnění cílů a výstupů jednotlivých tematických priorit bilaterálních programů rozvojové spolupráce s každou jednotlivou prioritní zemí ZRS. ČRA je každým rokem realizuje pomocí tří základních finančních nástrojů. Prvním z nich jsou bilaterální dotace, které ve finančním vyjádření zaujímají většinu všech projektů realizovaných ČRA.

Jedná se o poskytování účelových neinvestičních dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím a dalším oprávněným subjektům v souladu s ustanoveními § 14 a násl. zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.

ČRA v rámci dotačního řízení vyhlašuje dotační výzvy, v nichž specifikuje žádoucí parametry projektu (zejména geografické a tematické zaměření, očekávané cíle a výstupy včetně případných indikátorů, finanční rámec včetně alokace na jednotlivé roky realizace, požadavky na koordinaci a integraci s jinými donory a aktivitami), dále nastavuje kritéria hodnocení projektových záměrů a další podmínky pro poskytnutí a kontrolu použití dotace při implementaci projektů.

Druhým běžným nástrojem jsou veřejné zakázky, k nimž ČRA coby veřejný zadavatel přistupuje s péčí řádného hospodáře a při výběrových řízeních zohledňuje průřezík přidané hodnoty, kvality jednotlivých nabídek a nejnižší nabídkové ceny. Třetím nástrojem jsou rozpočtová opatření, skrz něž ČRA propojuje české státní instituce s relevantní expertízou (např. problematika hydrogeologické mapování, lesnictví nebo bezpečnost potravin) s institucemi veřejné správy v jednotlivých prioritních zemích.

Bosna a Hercegovina

Čerpáno v roce 2024: 45,9 mil. Kč v rámci bilaterálních projektů a 4,4 mil. Kč v rámci delegované spolupráce a dalších 785 tis. Kč v rámci spolufinancování projektu delegované spolupráce ze strany ČRA.

Počet realizovaných projektů: 12 v rámci bilaterální spolupráce a 1 v rámci delegované spolupráce

V roce 2024 bylo v Bosně a Hercegovině realizováno celkem 13 projektů české zahraniční rozvojové spolupráce. V souladu s platným Programem zahraniční rozvojové spolupráce mezi Českou republikou a Bosnou a Hercegovinou se realizované projekty svou náplní soustředily z větší části na tyto prioritní sektorové oblasti: **řádná demokratická správa věcí veřejných** (zahrnující sektor **veřejná správa a občanská společnost**), **voda a sanitační** a **ekonomický růst a obnovitelné zdroje** (zahrnující sektor **výroba a dodávky energie**).²

² V závorkách uvádíme sjednocený název sektorů v souladu s přílohou 6.1 „Využití finanční prostředky“ podle klasifikace OECD.

Oblast **řádná demokratická správa věcí veřejných** pokrývá široké spektrum tematických celků. Patří do ní projekty věnující se podpoře efektivních, odpovědných a transparentních institucí na všech úrovních veřejné správy.

Mezi projekty v tomto sektoru patří projekt „Zvyšování bezpečnosti potravin v Bosně a Hercegovině“, který podporuje místní instituce při zlepšování standardů a procesů v oblasti potravinové bezpečnosti. Dále pokračuje projekt „Innovation of Geological Information Systems in Bosnia and Herzegovina“, který se zaměřuje na modernizaci geologických informačních systémů a zvyšování odborné způsobilosti místních specialistů. K tomuto projektu byla dále uskutečněna subdodávka s názvem „Dodávka technické infrastruktury pro FZZG a RZZGI“. Dalším projektem v tomto sektoru je pak „Inkluzivní socio-ekonomická iniciativa Brčko distrikt“, jehož cílem je vytváření pracovních a podnikatelských příležitostí pro nezaměstnané marginalizované skupiny a zvyšování jejich dovedností. Projekt „Vzdělávání v kybernetické bezpečnosti pro inkluzivní trh práce“ se zaměřuje na školení osob se zdravotním postižením v oblasti kybernetické bezpečnosti s cílem zvýšit jejich uplatnění na trhu práce. V neposlední řadě byl v rámci tohoto sektoru nově vypsán projekt „Podpora a zlepšování životních podmínek obyvatel rurálních oblastí Bosny a Hercegoviny“, jehož cílem je zlepšit socioekonomickou situaci venkovských zemědělských komunit.

Sektor **voda a sanitace** zahrnuje klíčové projekty zaměřené na zlepšení přístupu k pitné vodě, modernizaci vodohospodářské infrastruktury a zajištění efektivnějšího hospodaření s vodními zdroji.

Mezi významné projekty v tomto sektoru patří projekt „Rekonstrukce a rozšíření úpravní pitné vody v municipalitě Teslić“, který zajišťuje modernizaci a zvýšení kapacity úpravní. „Technologická dodávka pro úpravnu pitné vody Stjepan Polje“ spolu s partnerským projektem „Vytvoření generelu vodovodu pro municipalitu Gračanica“ tvoří ucelený plán pro efektivní správu a rozvoj vodovodní infrastruktury. V rámci projektu „Efektivnější zásobování pitnou vodou v municipalitě Sokolac, Bosna a Hercegovina“ byla vypracována studie proveditelnosti, která slouží jako podklad pro budoucí realizaci úpravní pitné vody.

V oblasti **ekonomický růst a obnovitelné zdroje** se realizují projekty, které podporují udržitelný rozvoj a přechod na čisté zdroje energie.

Mezi klíčové projekty tohoto sektoru patří projekt s názvem „Čistá energie ve veřejných institucích v Banja Luce“ zaměřený na zavádění technologií využívajících obnovitelné zdroje ve vybraných školách. Dalším významným projektem je „Sektorová studie v oblasti energetiky v Bosně a Hercegovině“, který svou analýzou regulačního prostředí a složením energetického mixu poskytl doporučení pro přechod na udržitelné zdroje energie. V neposlední řadě je třeba zmínit projekt „Modernizace otopného systému nemocnice sv. Lukáše v Doboju, Bosna a Hercegovina“. Ten přinesl

moderní řešení vytápění, které zvyšuje energetickou účinnost a snižuje ekologickou zátěž nemocnice.

Etiopie

Čerpáno v roce 2024: 84,7 mil. Kč

Počet realizovaných projektů: 11 v rámci bilaterální spolupráce

V roce 2024 bylo v Etiopii realizováno celkem 11 pokračujících projektů zahraniční rozvojové spolupráce, a to v sektorech **zemědělství a lesnictví, voda a sanitace** s důrazem na sektorovou oblast **udržitelné nakládání s přírodními zdroji**. Jako donor se ČRA v roce 2024 nadále soustředila na oblasti Sidama a Oromie, tedy venkovské regiony převážně na jihu země. Pokračující aktivity se zaměřovaly především na zajištění přístupu obyvatel k pitné vodě, posilování ochrany půdy a vodních zdrojů a zvýšení kapacit místních úřadů, institucí i jednotlivých farmářů.

V rámci sektoru **zemědělství a lesnictví** pokračovala úspěšná spolupráce mezi ČRA a Českou geologickou službou (ČGS) na třech tematicky propojených projektech zaměřených na geologické a hydrogeologické mapování Etiopie. Dva z těchto projektů byly úspěšně dokončeny, zatímco třetí pokračuje do roku 2026. Projekt „Kompilace geologické a hydrogeologické mapy Etiopie v měřítku 1:1 000 000“, jehož cílem bylo vytvořit jednotné a komplexní informace o geologickém prostředí a zdrojích podzemních vod na celostátní úrovni, je prvním úspěšně dokončeným projektem. Druhý dokončený projekt „Zajištění udržitelného hospodaření v krajině ve vybraných oblastech Etiopie na základě geovědního mapování“ se zaměřil na problematiku nevhodného nakládání se zemědělskou půdou, nadměrného spásání a odlesňování. Tyto faktory vedou k rozsáhlé degradaci půdy, erozi a sesuvům. Mezi výstupy obou projektů patří například mapa celé Etiopie v měřítku 1:1 000 000, řada dalších map, dvě knižní publikace a množství dat dostupných také na webu ČGS. Tato data jsou nezbytná pro udržitelné plánování v zemědělství, například při identifikaci menších vodních zdrojů nebo geologických rizik. Podrobnější informace o výstupech těchto projektů naleznete v sekci Vybrané výsledky projektů ČRA.

V roce 2024 pokračovala v tomto sektoru také realizace zemědělských projektů ve spolupráci s organizací Člověk v tísni, o. p. s., z nichž jedním byl projekt „Adaptace zemědělských systémů na změny klimatu na rozvodí Reqame v oblastech Halaba a Silte“. Cílem tohoto projektu je pak zajištění environmentální stability a zvýšení klimatické odolnosti komunit ohrožených nedostatkem potravin a environmentální migrací.

Končící projekt „Participativní rozvoj produktivní krajiny v regionu Sidama, Etiopie, II.“ se zaměřuje na posílení systému komunitního hospodaření s přírodními zdroji, zefektivnění zemědělských postupů místních farmářů, posílení odolnosti komunit, snížení degradace krajiny a zlepšení produktivity přírodních zdrojů.

Udržitelné zemědělství, rozvoj poradenské činnosti, obživa, management přírodních zdrojů (lesnictví, půda, voda) a ekologická stabilita oblasti jsou hlavními tématy pokračujícího projektu „Adaptace zemědělských systémů na změny klimatu na rozvodí hory Hambaricho v oblasti Kembata Tembaro“. ČRA ve spolupráci s Mendelovou univerzitou v Brně v roce 2024 pokračovala v projektu „Rehabilitace mokřadů Cheleleka a lesů v oblasti Wondo Genet“, jehož cílem je zastavit pokračující degradaci mokřadu Cheleleka, obnovit jeho funkčnost a zlepšit okolí, které má vysoký produkční i rekreační potenciál.

V sektoru **voda a sanitace** se ke konci blíží rozsáhlý projekt s názvem „Zlepšení kvality života obyvatel zóny Sidama cestou zajištění dostupnosti a udržitelného hospodaření s vodními zdroji“. Realizátorem projektu je konsorcium Sidama Water Supply VI, které tvoří společnosti Ircon, s. r. o., a organizace Člověk v tísni, o. p. s. Cílem projektu je zajistit univerzální a rovný přístup k nezávadné a cenově dostupné pitné vodě. Tohoto výstupu má být dosaženo vybudováním čtyř systémů zásobování pitnou vodou v oblasti. V současné době v rámci zmíněného projektu probíhají aktivity zaměřené na soft skills, jako je například školení operátorů systémů. Dokončení projektu je plánováno na 28. února 2025. Na tento projekt naváže výstavba systému zásobování pitnou vodou v lokalitě Awaye Keraro, pro kterou byla v roce 2024 provedena studie proveditelnosti.

Projekt „Budování kapacit vybraných městských vodárenských podniků a vodních úřadů v poskytování služeb WASH v regionech SNNP, Sidama a Oromia“ je dalším příkladem spolupráce ČRA s organizací Člověk v tísni, o. p. s. Přímými cílovými skupinami projektu jsou zaměstnanci devíti vybraných městských továrenských podniků (manažeři, finanční pracovníci, pracovníci oddělení zásobování vodou a oddělení plánování), členové zákaznického fóra a členové vodohospodářského výboru. Konečnými příjemci projektu se stanou obyvatelé těchto devíti měst, kteří získají prospěch z nepřetržitých dodávek kvalitní vody za přijatelnou cenu zajišťovaných odpovědnými a transparentními institucemi.

„Podpora pracovních příležitostí v sektoru WASH pomocí kvalitního technického a odborného vzdělávání ve vybraných zónách SNNPR a Oromie“ představuje další projekt výše uvedeného sektoru. Cílem tohoto projektu je přispět k udržitelnosti vodohospodářského systému ve čtyřech venkovských oblastech regionů SNNPR a Oromie v Etiopii a zlepšit pracovní příležitosti mladých lidí v elektromechanickém odvětví prostřednictvím kvalitního technického a odborného vzdělávání.

Projekt „Zlepšení zdraví, hygieny a sanitace ve wordě Hawassa Zuriya, regionu Sidama, Etiopie“ se zaměřuje na zlepšení hygienických a stravovacích návyků všech členů domácností a pracovníků zdravotnických zařízení a škol ve 23 cílových komunitách.

Gruzie

Čerpáno v roce 2024: 48,6 mil. Kč + 3 mil. Kč na LPTP projekty prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí ČR + 14,3 mil. Kč na projekty DS a 5,1 mil. Kč spoluúčast ČRA.

Počet realizovaných projektů: 12 projektů (10 bilaterálních, 2 projekty delegované spolupráce)

Rozvojová pomoc v Gruzii se v roce 2024 soustředila z větší části na probíhající projekty ve třech oblastech: **sociální inkluze a zdravotnictví** (zahrnující sektor **zdravotnictví**), **životní prostředí a rozvoj venkova** (zahrnující sektor **zemědělství a lesnictví**) a **podpora veřejné správy a občanské společnosti** (zahrnující sektor **veřejná správa a občanská společnost**). Z celkového počtu 12 projektů byly čtyři nové (bilaterální spolupráce).

V oblasti **sociální inkluze a zdravotnictví** vnímá ČRA jako prioritní oblast zlepšení zdravotní péče v oblasti onkologie. Cílem nového projektu „Prevence rakoviny a zlepšení péče v Gruzii“, který navazuje na předchozí evaluace, je zlepšit kvalitu a pokrytí screeningu rakoviny, zvýšit povědomí o včasném odhalení a podpořit léčbu tohoto onemocnění u dětí. V oblasti **sociální inkluze** zůstává prvořadým úkolem zlepšení dostupnosti předškolního vzdělávání pro děti se speciálními potřebami. Tomuto cíli byly přizpůsobeny aktivity projektu „Zlepšení služeb rané péče a inkluzivního vzdělávání pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami v Gruzii“. Jednalo se o vyškolení asistentů do mateřských škol a vybudování diagnostických a intervenčních center pro děti se speciálními potřebami. Již 18 mateřských škol v různých regionech Gruzie je vybaveno pomůckami pro trénink motorických dovedností. Další sociálně orientovaný projekt „Podpora rozvoje práce s mládeží v municipalitě Dusheti“ přispívá k lepšímu uplatnění mládeže na trhu práce v regionu Dusheti a posílení aktivního občanství. Vybudované centrum poskytuje pomoc a poradenství mládeži při zahájení kariéry, rozvoji soft skills a získání podnikatelské a finanční gramotnosti.

V oblasti **životního prostředí a rozvoje venkova** pokračovalo úsilí o udržitelný rozvoj horských regionů a jejich komunit. Tato realizovaná opatření přispívají k ochraně horských ekosystémů i k udržitelnému hospodaření v chráněné krajinné oblasti Aragvi. Díky projektu „Zvyšování bezpečnosti a kvality turistických stezek v Aragvi“ je ke konci roku 2024 vyznačeno 87 km turistických stezek v CHKO Aragvi včetně návrhu plánu jejich údržby. Komplexní program rozvíjí celý region nejen v oblasti cestovního ruchu, ale také pomáhá místním komunitám k dosažení lepšího přístupu k sociálním, zdravotním a vzdělávacím službám. Projekt s názvem „Lepší vzdělávání, zdravotnictví a sociální služby pro komunity v Aragvi“ pak zajistil vybavení jak místním školám, tak ambulancím. Podpora se soustředí dále na školení zdravotnického personálu a učitelů ve školách. Lesnickou komponentu pak řeší

projekt „Inventarizace lesů a implementace udržitelného lesnictví pro chráněnou krajinnou oblast Aragvi“.

Díky vybudovanému a zprovozněnému dřevoskladu a dostupnosti techniky získávají místní komunity lepší přístup k topnému dřevu bez potřeby ilegální těžby. Lesnický projekt zahrnuje komplexní správu oblasti o rozloze přibližně 42 tisíc hektarů. Významnou část projektu tvoří vzdělávací činnosti zahrnující osvětové aktivity pro administraci CHKO a studenty místních škol. Tyto aktivity vedou k naplnění cíle nastavení trvale udržitelného lesnického hospodaření.

Zkušenost s komplexním rozvojem chráněné krajinné oblasti Aragvi bude využita při rozvoji další chráněné krajinné oblasti nedaleko města Gori. Jedná se o projekt s názvem „Nové horizonty: Harmonický rozvoj chráněné krajinné oblasti Tana a Tedzami a místních komunit“ a přípravu realizace projektu „Lesnický projekt v chráněné krajinné oblasti Tana a Tedzami (Gruzie)“. Tento nový projekt začal koncem roku a již se stihlo pořídit vybavení pro rangery v CHKO Tana a Tedzami.

V roce 2024 byl dokončen projekt „Chov skotu v Gruzii: Směrem ke zvýšení produktivity, konkurenceschopnosti a udržitelnosti“ se zaměřením na podporu zemědělců v horských oblastech Tusheti, Pshav-Khevsureti a Khulo. Místní farmáři byli vyškoleni v udržitelném pastevním managementu a místní produkci krmiv. Produktivní chov skotu je dále podpořen pořízením nezbytné mechanizace a vybavení. Na demonstračních farmách se uskutečnily individuální konzultace a školení. Projekt pomohl k vytvoření odběratelsko-dodavatelských řetězců. Farmářům v odlehlějších oblastech tak byl umožněn lepší přístup na trh.

Posledním z projektů v rámci oblasti životního prostředí a rozvoje venkova je dobíhající projekt „Zavádění systému národní fyto-sanitární kontroly“, který se zaměřuje na sdílení dobré praxe v oblasti zdraví rostlin, pesticidů, laboratorních postupů a užití hnojiv. V roce 2024 byl zřízen fyto-sanitární registr a také byl zaveden systém evidence pesticidů a hnojiv. Na legislativní úrovni došlo k asistenci v přípravě příslušné legislativy. Díky intervencím a přenosu know-how z Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského v České republice získala Gruzie lepší schopnosti monitorovat organismy škodlivé pro rostliny a rostlinné produkty.

Oblast **podpora veřejné správy a občanské společnosti** je blíže popsána v kapitole delegovaná spolupráce.

Realizace projektů České rozvojové agentury ve druhé polovině roku 2024 pak reflektovaly aktualizované doporučení MZV odrážející politický vývoj v Gruzii.

Kambodža

Čerpáno v roce 2024: 27,99 mil. Kč

Počet realizovaných projektů: 4

Projekty realizované v roce 2024 v Kambodži v rámci bilaterální spolupráce se věcně soustředily na prioritní oblast **inkluzivní sociální rozvoj**, konkrétněji na sektor **zdravotnictví a vzdělávání**.

V rámci sektoru **zdravotnictví** byly implementovány dva projekty nadačním fondem Vita et Futura. V případě projektu „České perinatologické ruce letí do Kambodže, fáze II, CZ PeriCare II“ se jednalo o druhý rok realizace, zaměřený na zvyšování kvality perinatologické péče v kambodžských nemocnicích, tedy na zajištění kvalitní péče o matku a dítě před porodem a po porodu. Dosažením kvalitnější lékařské péče v oblasti perinatologie projekt přispívá k omezení dětské a mateřské úmrtnosti. Dalším projektem, komplementárním k výše zmíněnému, byl projekt „CZ Clinical Lab Improvement“, v rámci kterého bylo zajištěno vybavení laboratoře Národní pediatrické nemocnice v Phnompenhu a proškolení personálu nemocnice v provozu dodaných přístrojů.

Projekt „Podpora vzdělání a propagace biomedicínského inženýrství v Kambodži“, implementovaný Českým vysokým učením technickým v Praze, kombinuje zaměření na zdravotnictví a vzdělávání. Dlouhodobým cílem projektu je dosáhnout akreditace bakalářského oboru biomedicínské inženýrství v Kambodži, kde tento obor zcela chybí a lze jej studovat pouze na úrovni vyšší odborné školy. S tím souvisí nedostatek odborníků na biomedicínské přístroje v Kambodži, které jsou sice v kambodžských nemocnicích dostupné, ale jsou buď využívány bez řádné údržby, nebo zůstávají nevyužívané. Významnou součástí projektu byla rekonstrukce a kompletní vybavení speciální laboratoře pro praktickou výuku na Kambodžské univerzitě zdravotních věd (UHS) v Phnompenhu. Dalšími součástmi projektu bylo zlepšení kvality výuky v dostupném biomedicínském oboru (associate degree) a zvyšování povědomí o existenci profese biomedicínského inženýra.

Další realizovanou rozvojovou intervencí v rámci sektoru **vzdělávání** je projekt „Zlepšení kvality středoškolského technického vzdělávání v oblasti akvakultury v Kambodži“, realizovaný organizací Člověk v tísni, o. p. s. Cílem tohoto projektu byla modernizace a zlepšení kvality výuky oborů souvisejících s potravinářstvím, chovem zvířat, agronomií a akvakulturou, a to mimo jiné prostřednictvím tvorby nových učebnic, školení školitelů a rekonstrukce prostor pro praktickou výuku. Důraz v rámci těchto aktivit byl kladen na uplatnění absolventů na pracovním trhu.

Moldavsko

Čerpáno v roce 2024: 60,62 mil. Kč v rámci bilaterálních projektů

Počet realizovaných projektů: 13

V roce 2024 bylo v Moldavsku realizováno celkem 13 projektů české zahraniční rozvojové spolupráce. Realizované projekty se svou náplní soustředily na tyto čtyři prioritní sektorové oblasti – **udržitelné nakládání s přírodními zdroji** (zahrnující sektor **voda a sanitace**), **inkluzivní sociální rozvoj** (zahrnující sektor

ostatní sociální infrastruktura a služby), řádná demokratická správa věcí veřejných (zahrnující sektor **veřejná správa a občanská společnost**) a **zemědělství a rozvoj venkova** (zahrnující sektor **zemědělství a lesnictví**), které jsou v souladu s platným Programem zahraniční rozvojové spolupráce mezi Českou republikou a Moldavskem.

V oblasti **udržitelného nakládání s přírodními zdroji** se ČRA v roce 2024 zaměřila na odstranění 130 tun nebezpečných odpadů tvořených zbytky pesticidů a silně kontaminovanými zeminami ze tří lokalit v okolí obcí Besalma a Chirsova (Gagauzsko), které byly bezpečně zabaleny a uloženy do dočasných zabezpečených skladů. Ve městě Briceni byla provedena měrná kampaň zaměřená na látkové a hydraulické parametry odpadních vod. Tato aktivita byla klíčová pro dokončení studie proveditelnosti připojení dalších 25 % odpadních vod města na čistírnu, která byla dokončena díky finanční intervenci ČRA v roce 2022.

Česká zahraniční rozvojová pomoc se v Moldavsku také dlouhodobě věnuje podpoře rozvoje služeb domácí péče a pokračuje v podpoře systému deinstitucionalizace ústavní péče v rámci oblasti **inkluzivního sociálního rozvoje**. Mezi klíčové projekty v této oblasti se řadí projekty „Posílení kapacit pro trvalé změny systému sociální péče v Moldavsku“ a „Posílení kapacit a finanční udržitelnosti v oblasti sociální domácí péče v Moldavsku“. Zmíněné projekty v roce 2024 pokračovaly. Jejich cílem je zlepšování kvality, dostupnosti a efektivity domácí péče poskytované zranitelným skupinám obyvatelstva v zemi. Podpoře zlepšení mechanismů transparentního komunitního plánování a udržitelného poskytování sociálních služeb se věnuje projekt „COMM. Unity Planning – Komplexní řešení pro sociální služby v Moldavsku“. V neposlední řadě česká zahraniční rozvojová spolupráce v roce 2024 navazovala na dlouhodobou intervenci v rámci zlepšení životních podmínek osob trpících autismem – příkladem je projekt „Pomoc dětem s PAS a jinými genetickými poruchami v Moldavsku II“. Cílem projektu bylo dětem s autistickou poruchou poskytnout potřebnou podporu a také rozšířit dostupnost specializovaných služeb, které jim pomohou rozvíjet jejich potenciál, a zlepšit tak kvalitu života. V tomto sektoru byl také realizován projekt „Technologie pro budoucnost – telemedicína v Moldavské domácí péči“, jehož cílem bylo zvýšení dostupnosti a kvality zdravotní a sociální péče v Moldavsku skrze integrovaný systém telemedicíny – včetně distančního monitoringu zdravotního stavu klientů v zemi. V roce 2024 byl v tomto sektoru také realizován projekt s názvem „Harmonizace a rozvoj systému sociální ochrany Gagauzie“, jehož cílem bylo nastavení systému sociální péče v tomto autonomním regionu a jeho harmonizace s existujícím národním modelem a zavedení kontinuálního školicího programu pro profesionály v sociální sféře. Kvůli politické situaci v oblasti byl však projekt v roce 2024 na základě rozhodnutí MZV dočasně pozastaven.

V oblasti **řádná demokratická správa věcí veřejných** se Česká republika zaměřuje primárně na spolupráci s Celní správou a Pohraniční policií Moldavska. V roce 2024 pokračoval v této oblasti projekt s názvem „Rozvoj efektivity kynologické

služby a kapacit práce se služebními psy Celní správy a Pohraniční policie Moldavské republiky“, který cílí na omezení nelegálního transportu tabáku, drog a psychotropních látek prostřednictvím výcviku a dodání služebních psů. Česká zahraniční rozvojová spolupráce v rámci tohoto sektoru rovněž podporuje zapojení Moldavska do Mechanismu civilní ochrany EU prostřednictvím výcviku moldavských hasičů při zásazích na vodní hladině během povodní a dalších mimořádných událostí pomocí pokračujícího projektu „Zlepšení akceschopnosti a odborné způsobilosti moldavských hasičů III“.

V další z prioritních sektorových oblastí, tedy **zemědělství a rozvoje venkova**, byly v roce 2024 realizovány dva projekty. V rámci projektu „Modernizace, inovace a využití znalostí pro moldavský mlékárenský sektor (M.I.L.K)“ bylo cíleno na zlepšení ekonomických podmínek malých a středně velkých chovatelů skotu a posílení jejich efektivity hodnotového řetězce mléčného průmyslu v severním Moldavsku. Nově byl v tomto roce také zahájen tříletý projekt s cílem zlepšit kontrolní a testovací kapacity ve fyto-sanitární oblasti v Moldavsku s názvem „Zlepšení kontrolní a testovací kapacity ve fyto-sanitární oblasti v Moldavské republice“.

Zambie

Čerpáno v roce 2024: 28 mil. Kč (částka bez navýšení rozpočtu o 4,5 mil. Kč na spoluúčast DS) + 28,7 mil. Kč na projekt delegované spolupráce

Počet realizovaných projektů: 4

Sektorová oblast **zemědělství a rozvoj venkova** (zahrnující sektor **zemědělství a lesnictví**) i nadále představuje v Zambii oblast s výrazným potenciálem rozvoje. Jedná se o sektor, v rámci kterého česká zahraniční rozvojová spolupráce navazuje na intervence z předchozích let. Díky těmto aktivitám dochází k prohloubení a zkvalitnění rozvojového dopadu.

V roce 2024 byly dokončeny dva projekty soustředěné na Západní provincii, tedy oblast, kde ČRA působí jako jeden z mála zahraničních donorů. Prvním z nich je projekt „Integrated Farming III.“, realizovaný Mendelovou univerzitou v Brně. Jeho hlavním cílem bylo zvýšit zemědělskou produkci a produktivitu malých farmářů v okresech Limulunga, Nalolo, Mongu a Senanga a zároveň zvýšit odolnost krajiny vůči dopadům klimatických změn. Projekt přispěl ke zvýšení příjmu drobných farmářů, a přispěl tak i ke zlepšení životního standardu místních obyvatel. Dále byl v Západní provincii dokončen třetí rok projektu „Bioplynovou technologií k vyšší odolnosti komunit v Západní provincii Zambie“, realizovaného organizací Člověk v tísni, o. p. s. Projekt přispěl ke zvýšení potravinové a nutriční bezpečnosti drobných zemědělců zlepšením přístupu k čisté a udržitelné energii a organickým hnojivům, což vedlo ke zvýšení zemědělské produkce a příjmů drobných zemědělců. Těchto cílů bylo dosaženo primárně prostřednictvím využití bioplynových stanic. Realizace projektu zahrnovala čtyři hlavní oblasti: zvýšení povědomí drobných zemědělců o bioplynové technologii, posílení kapacit poskytovatelů služeb v oblasti bioplynu, spolupráci s finančními

institucemi při zajišťování služeb spojených s pořízením bioplynové technologie a školení zemědělců v používání bioplynové technologie a v efektivním využívání digestátu jako hnojiva.

Zbývající dva projekty probíhaly v Jižní provincii Zambie. Projekt „Zelená řešení pro udržitelný rozvoj a růst v okrese Monze“, realizovaný organizací Charita Česká republika, navázal na předchozí rok realizace projektu a podpořil farmáře hospodařící na malém a středním měřítku při používání produktivnějších a ekologičtějších agronomických metod. Současně byl podpořen rozvoj souvisejících hodnotových řetězců, zejména prostřednictvím usnadnění přístupu farmářů na trhy, zpřístupnění finančních služeb pro farmáře a podpory rozvoje vybraných firem působících v zemědělském sektoru. Vedle prvního zmíněného projektu byla v Jižní provincii zahájena realizace projektu „Udržitelné agrolesnictví pro zkvalitnění produkce v Jižní provincii Zambie“, který realizuje Mendelova univerzita v Brně. Projekt se zaměřuje na zavádění integrovaného managementu krajiny, výnosnějších a ekologicky šetrných agronomických postupů a na rozvoj souvisejících hodnotových řetězců.

Ukrajina

Čerpáno v roce 2024: 46,1 mil. Kč v rámci bilaterálních projektů (z toho 7 mil. Kč z rozpočtu ZRS ČR a 39,1 mil. Kč z Programu humanitární, stabilizační, rekonstrukční a hospodářské asistence Ukrajině v letech 2023–2025

Počet realizovaných projektů: 7

V roce 2024 bylo na Ukrajině realizováno celkem 7 projektů. Tyto projekty se svou náplní zaměřovaly na čtyři prioritní sektory: **veřejnou správu a občanskou společnost, zdravotnictví, vzdělávání a zemědělství a lesnictví**. Realizace probíhala v souladu s Usnesením vlády ČR č. 605 z roku 2023 o dvoustranné zahraniční rozvojové spolupráci na rok 2024 a se střednědobým výhledem jejího financování do roku 2026, stejně jako s Programem humanitární, stabilizační, rekonstrukční a hospodářské asistence Ukrajině v letech 2023–2025.

V sektoru **veřejná správa a občanské společnosti** podpořila ČRA zapojení mladých lidí a vnitřně přesídlených osob do místní občanské společnosti a jejich účast na tvorbě plánu obnovy v Ivanofrankivské a Mykolajivské oblasti. Tato podpora byla realizována v rámci projektu „Vidnova – Na cestě k místně vedenému, inkluzivnímu a transparentnímu procesu obnovy na Ukrajině“. V rámci projektů „Identifikace a prioritizace ekologických zátěží v Dněpropetrovské oblasti“ a „Posílení monitoringu znečištění životního prostředí v Dněpropetrovské oblasti v době ozbrojeného konfliktu“ byla budována kapacita místních aktérů pro sledování kontinuálního znečišťování životního prostředí a zároveň prováděna identifikace a inventarizace starých ekologických zátěží.

V sektoru **zdravotnictví** probíhal projekt „Posílení kapacit ve Lviv Territorial Medical Union a Národním rehabilitačním centru Unbroken“, jehož výsledkem bylo zřízení specializované laboratoře na sledování antibiotické rezistence ve Lvovské oblasti. Současně probíhala ve Dněpropetrovské oblasti v šesti nemocnicích modernizace ambulantních rehabilitačních center v rámci projektu „Podpora překonání následků války posílením kapacity vybraných ambulantních rehabilitačních center v oblasti rehabilitace a reprodukční zdravotní péče v Dněpropetrovském regionu“.

V sektoru **vzdělávání** ČRA – rovněž v Dněpropetrovské oblasti – podporuje zvyšování kvality školní výuky prostřednictvím podpory institutu kontinuálního vzdělávání pedagogických sborů. Na tyto cíle se zaměřil projekt s názvem „Posílení kapacit a kompetencí pracovníků v sektoru vzdělávání v Dněpropetrovské oblasti“.

V rámci sektoru **zemědělství a lesnictví** probíhal na Ukrajině projekt „Posílení kapacit Ukrajiny v oblasti monitoringu lesů pro harmonizaci se standardy EU“, díky kterému ČRA přispěla k vytvoření komplexního systému monitorování lesů a zlepšení kvality údajů o lesích pro implementaci strategií EU/FAO na podporu lesů a lesnictví na Ukrajině. Projekt také podpořil univerzitní výuku dálkového průzkumu Země zaměřenou na potřeby lesnictví.

Tuzemské projekty

Čerpáno v roce 2024: 11,3 mil. Kč (GV), 5 mil. Kč (PK)

Počet realizovaných projektů: 17 (z toho 10 v programu Globální vzdělávání a 7 v programu Posilování kapacit)

Projekty v České republice se v roce 2024 realizovaly prostřednictvím dvou programů. Program **Globální vzdělávání a osvěta veřejnosti** se zaměřuje na zprostředkování informací o globálních výzvách a souvislostech nejen studentům a pedagogům, ale i široké veřejnosti. V rámci tohoto programu bylo v roce 2024 realizováno celkem deset projektů, z toho tři nové jednoleté, čtyři nové dvouleté a tři pokračující. Již tradičně byl realizován projekt Světová škola, podporující výuku GV na školách a poskytující podporu pedagogům, který společně realizují ADRA, o. p. s., Člověk v tísni, o. p. s., a ARPOK, o. p. s. Tématy dalších projektů byly problematika změny klimatu (Agora CE, o. p. s., CARE Česká republika, z. s.), recyklace (Česká federace nábytkových bank, z. s.), osvěta prostřednictvím komiksové soutěže (ADRA, o. p. s.) či spravedlivá mzda (Fairtrade Česko a Slovensko, z. s.).

Posilování kapacit implementačních partnerů ZRS, druhý tuzemský program, je zaměřen na podporu všech relevantních subjektů, které se aktivně zapojují do české zahraniční spolupráce. Cílem programu je skrze podporu a posílení kapacit těchto subjektů zefektivnit a zkvalitnit rozvojovou spolupráci ČR. V rámci tohoto programu bylo v roce 2024 podpořeno celkem sedm projektů, z toho pět nových jednoletých, jeden nový tříletý a jeden pokračující.

Trojstranné projekty

Čerpáno v roce 2024: 31,6 mil. Kč

Počet realizovaných projektů: 13

Trojstranné projekty ČRA se každý rok finančně podílejí na realizaci projektů trojstranné spolupráce. Podmínkou dotačního titulu Podpora trojstranných projektů českých subjektů je vždy prokazatelný partnerský vztah se zahraničním/mezinárodním subjektem a spolufinancování projektu z jiného zdroje – například Evropské komise. Výše požadovaného spolufinancování se liší v závislosti na modalitě, ve které je žádost podána. V rámci **modality č. 1**, která je založena na kofinancování projektů financovaných ze strany dalšího donora, je český subjekt povinen podílet se na spolufinancování projektu z dalších zdrojů minimálně ve výši 50 % celkových nákladů projektu. V rámci **modality č. 2**, která spočívá v zapojení českých subjektů do rozvojových projektů financovaných třetí stranou, musí výše spolufinancování projektu z dalších zdrojů činit minimálně 5 % z celkových nákladů projektu. **Trojstranné projekty umožňují českým realizátorům získat cenné zkušenosti při práci na společných aktivitách se zahraničními partnery.**

Prostřednictvím trojstranné spolupráce je navíc celkový objem prostředků, a tudíž i dopady realizovaných projektů, na rozvojovou spolupráci mnohem vyšší, než kdyby byl projekt financovaný pouze z prostředků ČRA. Pro rok 2024 se v otázce geografického zaměření pokračovalo v trendu z předchozího roku, a tedy v užším vymezení geografického zaměření projektu, kdy toto bylo soustředěno na tři oblasti: 1) prioritní rozvojové země, 2) specifické země a 3) země humanitární spolupráce.

Pro program trojstranné spolupráce schválila vláda ČR rozpočet 25 milionů Kč. V rámci roku 2024 byla však ze strany ČRA vyhlášena ještě tzv. Doplnková dotační výzva na podporu trojstranné spolupráce, v rámci které bylo podpořeno 5 projektů. Finance nad rámec vládního rozpočtu byly pokryty z nespotřebovaných nároků z předchozího roku.

Program B2B

Čerpáno v roce 2024: 6,9 mil. Kč

Počet realizovaných projektů: 9

V roce 2024 ČRA realizovala další rok Programu B2B, zaměřeného na zapojení českého soukromého sektoru do české zahraniční rozvojové spolupráce. Program má za cíl české firmy propojit se zahraničními firmami v místě realizace (proto název „B2B“, což znamená „business to business“), a podpořit tak komerční subjekty při vstupu na trh v rozvojové zemi. Program tak přispívá k rozvoji podnikatelského sektoru v místě realizace a zároveň zohledňuje obecný rozvojový dopad (primárně dle Cílů udržitelného rozvoje – Sustainable Development Goals – SDGs) i dlouhodobou

komerční udržitelnost podnikatelského záměru po ukončení dotační podpory. B2B je tak primárně rozvojovým programem, nikoliv pro-exportním. Program svým širokým zaměřením umožňuje podpořit nejen projekty zacílené do prioritních zemí české zahraniční rozvojové spolupráce, ale také projekty zaměřené do kterékoliv jiné rozvíjející se země dle klasifikace mezinárodní organizace OECD. Projekty v Programu B2B jsou dvojího typu: projekty přípravné fáze a projekty realizační fáze. Vybrané projekty jsou podpořeny dotací, avšak limitovanou maximální výší i maximálním podílem v závislosti na fázi (resp. typu) projektu. Realizátoři projektů B2B tak spolufinancují daný projekt minimálně z 50 %. V přípravné fázi je možné podpořit projekty koncipované na vypracování studie proveditelnosti či podnikatelského plánu, zatímco v rámci realizační fáze je možné podpořit projekty zaměřené na samotnou realizaci konkrétního podnikatelského záměru s rozvojovým přesahem.

Z devíti projektů realizovaných v roce 2024 měly tři projekty podobu přípravné fáze, z nichž ve dvou případech šlo o vypracování podnikatelského plánu a v jednom případě o vypracování studie proveditelnosti. Zbýlých šest podpořených projektů představovalo úspěšnou realizaci plánovaných podnikatelských záměrů, a to v různých oblastech – například v sanitaci vody a zpracování odpadů, zemědělství, budování hodnotových řetězců, zdravotnictví či potravinové bezpečnosti.

Delegovaná spolupráce

Čerpáno v roce 2024: 47,6 Kč z prostředků EK, 5,9 mil. Kč spoluúčast ČR.

Počet realizovaných projektů: 4 + 2 bilaterální projekty v rámci spolufinancování ČRA

ČRA v roce 2024 pokračovala v implementaci jednoho projektu v Bosně a Hercegovině, dvou projektů v Gruzii a jednoho projektu v Zambii – viz níže.

Kromě toho se intenzivně věnovala přípravě nových projektů v Moldavsku (oblast **zemědělství**) a v Bosně a Hercegovině (oblast **energetika**).

Zároveň probíhala jednání o dalších projektech DS v Bosně a Hercegovině (oblast **cirkulární ekonomika**), Zambii (oblasti **zemědělství**, **biodiverzita**, **ochrana přírody**) a na Ukrajině (oblast **zaměstnávání**).

V Bosně a Hercegovině v roce 2024 pokračovala implementace projektu s názvem „EU Support to Agriculture Competitiveness and Rural Development in Bosnia and Herzegovina“ (EU4AGRI) zahájeného v roce 2020. Čeští experti ze státního i soukromého sektoru se zaměřovali na odborné posuzování zemědělské politiky s důrazem na vinohradnictví a vinařství. Hlavními výstupy v tomto případě jsou tvorba vinařského zákona (již přijatého ve druhé polovině roku 2023) a příprava odpovídajících dílčích zákonů na úrovni entit, zlepšení informačních systémů v zemědělství včetně registru půdy LPIS či zavedení kvalitního zemědělského poradenství.

V roce 2024 ČRA postoupila v přípravě projektu „EU4Energy – Implementation of Energy Efficiency Projects/Programmes in the Public Sector“, v rámci kterého vystupuje jako juniorní partner UNDP. Celkový rozpočet projektu činí 6 milionů eur, přičemž ČRA bude přiděleno 518 548,75 eura. Cílem projektu je zavádění opatření pro zlepšení energetické účinnosti ve veřejných budovách. Tyto aktivity budou doplněny o budování kapacit relevantních aktérů a zvyšování povědomí obyvatele. Podepsání smlouvy je plánováno na první čtvrtletí roku 2025.

I přes turbulentní vnější i vnitropolitické výzvy ČRA pokračovala s realizací dvou projektů DS v Gruzii.

Prvním projektem je „ENPARD IV – Food Safety Complementary Measures to the European Neighbourhood Programme for Agriculture and Rural Development in Georgia – Phase IV“, jehož cílem je zlepšit ochranu spotřebitelů a bezpečnost potravin prostřednictvím zavedení efektivních systémů, zajištění kontroly kvality a harmonizací legislativy s EU acquis v této oblasti. ČRA cíl naplňuje mimo jiné prostřednictvím spolupráce s širokým portfoliem odborníků, a to zejména z řad českých státních institucí. V rámci spolufinancování projektu ze strany ČRA ve spolupráci s Charitou ČR byl realizován komplementární projekt s názvem „Bezpečné potraviny – osvětová kampaň prostřednictvím nevládních neziskových organizací“.

Druhým projektem je „Better Goods and Services in Georgia“ (QUIS), jehož cílem je podpořit zavádění evropských standardů v akreditovaných laboratořích a certifikovaných orgánech. Projekt se zaměřuje na zlepšení kvality produktů a služeb, zvýšení povědomí spotřebitelů a podporu inovací a technologií. Kromě toho projekt pomůže místním výrobcům využívat služby těchto institucí, což přispěje ke zvýšení exportu a lepšímu přístupu gruzínských podniků na místní i evropský trh. Součástí in-kind spolufinancování projektu QUIS je intervence realizovaná Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státním zkušebnictvím s názvem „Příprava technické specifikace zadání pro realizaci projektu EU dle aktuálních potřeb a požadavků příjemců“.

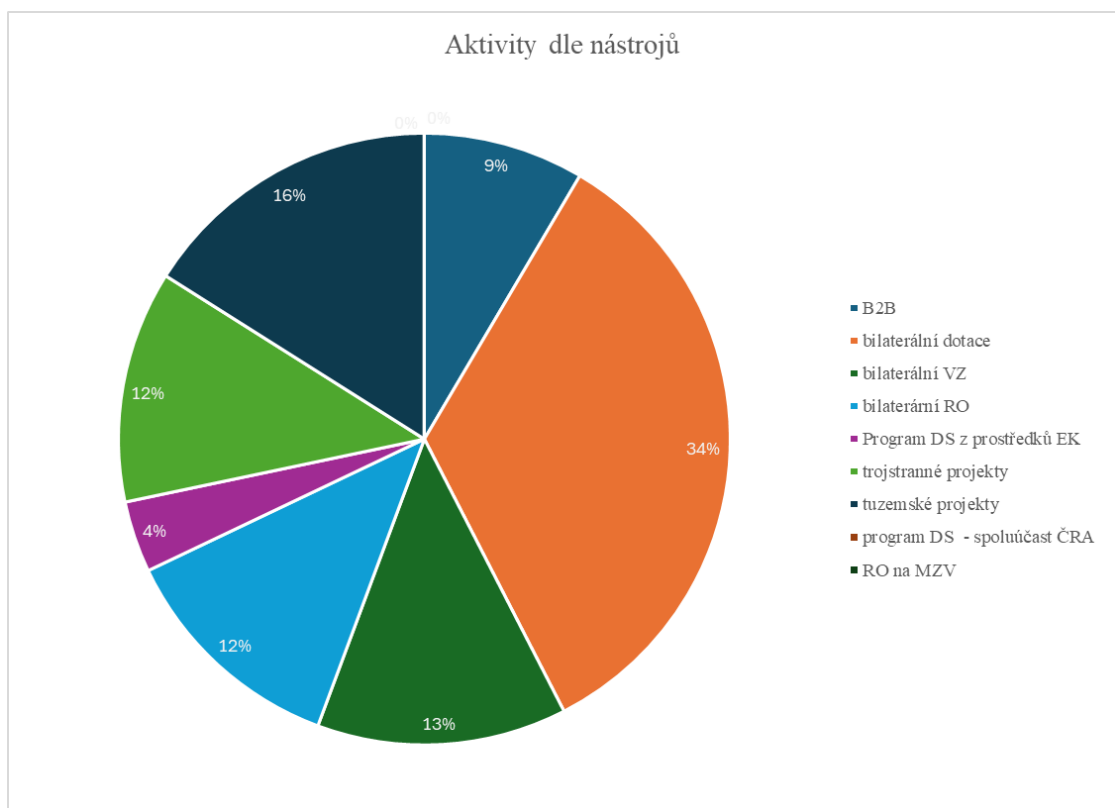
V září 2024 byl v Zambii úspěšně dokončen první rok realizace projektu „SLIM – Sustainable Landscape through Integrated Management“, jehož cílem je posílit mechanismy integrovaného krajinného managementu prostřednictvím přenosu českého know-how a jeho praktického uplatnění. Projekt se zaměřuje na budování technických a technologických kapacit v oblasti práce s geoprostorovými daty, mapování a plánování udržitelného lesního hospodářství.

Mezi hlavní výstupy projektu patří mapy a další datové produkty, které budou poskytovat vládním institucím spolehlivé podklady pro plánování krajiny, zavádění systémů včasné ochrany a zajištění udržitelného hospodaření s lesy. Projekt je realizován ve spolupráci s českým soukromým a neziskovým sektorem, organizacemi veřejné správy a dalšími relevantními českými i místními subjekty.

3.3 Rozvojové aktivity ČRA dle nástrojů

Název nástroje	Počet projektů	Čerpáno
Bilaterální dotace	36	223 440 411,16
Bilaterální VZ	14	51 365 631,40
Bilaterální RO	13	67 156 205,42
Trojstranné projekty	13	31 591 808
Program DS z prostředků EK	6	47 589 217,39
Tuzemské projekty	17	16 289 448
Program B2B	9	6 916 342,73
RO na MZV	–	7 000 000
Program DS – spoluúčast ČRA	–	5 902 520,32
Celkový součet	108	457 251 584,42

Tab. č. 2: Rozvojové aktivity ČRA dle nástrojů

Graf. č. 2: Rozvojové aktivity ČRA dle nástrojů

3.4 Vybrané výsledky projektů ČRA

V Bosně a Hercegovině

V roce 2024 se dokončení přiblížil projekt „Čistá energie ve veřejných institucích v Banja Luce“. V rámci tohoto projektu bylo úspěšně nainstalováno a zprovozněno topení v základních školách Djuro Jakšić a Poljoprivredna. Obě školy úspěšně přešly na nový systém vytápění, jehož spuštění se zúčastnila také česká velvyslankyně v Bosně a Hercegovině Jana K. Lolić Šindelková.

Dokončení se rovněž přiblížil projekt ze sektoru **voda a sanitace** „Rekonstrukce a rozšíření úpravní pitné vody Teslić“. Realizátor ARKO Technology, a. s., letos úspěšně dokončil novou vodní linku včetně všech elektročástí, provozní řád a dodal vystrojení radiálního koagulátoru. Prostřednictvím tohoto projektu ČRA významně přispívá k modernizaci, rozšíření a zvýšení spolehlivosti systému výroby a úpravní pitné vody v municipalitě Teslić.

Druhým projektem, který byl v roce 2024 v tomto sektoru dokončen, je projekt „Vytvoření generelu vodovodu pro municipalitu Gračanica“, který vytvořil komplexní plán pro efektivní správu a rozvoj vodovodní infrastruktury.

ČRA současně úspěšně vypsala zadávací řízení na projekt „Podpora a zlepšování životních podmínek obyvatel rurálních oblastí Bosny a Hercegoviny“, který úspěšně vysoutěžil realizátor Development Alliance. Projekt je ambiciózní – jeho cílem je rozvoj více než desítky vybraných venkovských oblastí a zlepšení socioekonomické situace místních farmářů.

V Etiopii

V rámci aktivit ČRA v Etiopii lze vyzdvihnout projekt České geologické služby, jehož cílem bylo vytvořit geologickou mapu celého území Etiopie v měřítku 1:1 000 000, přičemž součástí projektu byla i aktualizace mnoha zastaralých dat. Dalším klíčovým výstupem bylo vytvoření hydrogeologické mapy celého území Etiopie ve stejném měřítku, což přispěje k efektivnějšímu využívání vodních zdrojů pro domácnosti i zemědělskou produkci. V neposlední řadě projekt zahrnoval budování kapacit spolupracujících expertů a vládních úředníků působících v oblasti geologie. Projekt přispěl k naplnění SDGs 6, 9 a 15. Tyto mapy jsou dostupné on-line na serveru ČGS. Důležitým výsledkem je pak publikace dvou knih. Jedná se o anglicky psaná díla „*A Synopsis of Geology and Hydrogeology of Ethiopia*“ a „*The Sidama – in Natural and Historical Perspective*“.

V roce 2024 byla také vytvořena studie proveditelnosti v oblasti udržitelného hospodaření s vodními zdroji v regionu Sidama. Tato studie ověřuje možnost technického řešení pro lokalitu Awaye Keraro. Specificky se jedná o tzv. gravitační systém zásobování vodou.

V Gruzii

Významných milníků v roce 2024 dosáhly tři projekty, které se zároveň blíží dokončení. Prvním z nich je projekt integrovaného zemědělství „Zavádění fytoosanitárních národních systémů v Gruzii“. Projekt byl zahájen v roce 2017 a hlavním cílem bylo vybudovat kapacity v oblasti zdraví rostlin, pesticidů, laboratoří a hnojiv a zároveň implementovat právní předpisy EU, byl již splněn. V roce 2024 byl spuštěn fytoosanitární registr. Celkem do projektu bylo zapojeno 24 českých a 36 gruzínských expertů. Proběhlo více než 40 seminářů a workshopů a bylo přijato více než 20 evropských směrnic a nařízení.

Další dva projekty, které dosáhly většinu cílů, patří do programu „Udržitelný rozvoj chráněné krajinné oblasti Aragvi a jejích komunit“. Komunitní rozvoj podpořily sociální granty, pořídilo se vybavení do škol a ambulancí. V oblasti managementu lesů byl dokončen dřevosklad a lesníci obdrželi techniku pro zpracování dřeva a monitoring lesů. Poslední aktivity budou dobíhat v roce 2025.

V roce 2024 byl ve třech horských oblastech Gruzie dokončen organizací Charita Česká republika tříletý projekt „Chov skotu v Gruzii: Směrem ke zvýšení produktivity, konkurenceschopnosti a udržitelnosti“. Projekt se zaměřoval na tři horské oblasti – Tuško, Khulo a Aragvi. Dále zlepšil socioekonomické podmínky zemědělců, kterým byla zároveň nabídnuta školení a poskytnuty konzultace v oblastech, jako je výživa skotu, krmení, sanitární a fytoosanitární normy. Školení na míru bylo vytvořeno i pro veterináře. Během projektu bylo poskytnuto 27 grantů farmářům a uzavřeno 28 memorand o spolupráci mezi farmáři a zpracovatelskými firmami. Charita Česká republika iniciovala B2B setkání farmářů, nákupčích a odběratelů. Projekt přispěl k udržitelnému rozvoji zemědělství ve vybraných horských oblastech Gruzie zajištěním základních podmínek v této oblasti.

V Kambodži

V roce 2024 úspěšně a výrazně pokročil projekt „Podpora vzdělání a propagace biomedicínského inženýrství v Kambodži“, který realizovalo České vysoké učení technické v Praze. Jednalo se o druhý rok jeho realizace.

V Kambodži není možné studovat obor biomedicínský inženýr, a to ani na úrovni bakalářského stupně studia, protože výuka tohoto oboru doposud nebyla zavedena. Země se navíc potýká s nedostatkem odborných kapacit, které by byly schopny řádně zajistit obsluhu, údržbu i samotné využití zdravotnického zařízení a zdravotnických přístrojů. Kambodžské nemocnice často disponují značným množstvím vybavení a přístrojů, zakoupených buď z prostředků tamní vlády, nebo za finanční podpory mezinárodních donorů. Nedisponují však personálem, respektive biomedicínskými inženýry, kteří by byli schopni zajistit jejich provoz, a vybavení tak často leží ladem, případně je využíváno bez řádné údržby či nesprávným způsobem, což může vést ke zdraví ohrožujícím nehodám.

Dosud v Kambodži vznikl pouze obor „Associate Degree of Medical Bio-Engineering“, jehož kvalifikační úroveň se nachází mezi středoškolským a vysokoškolským studiem (přibližným ekvivalentem v ČR jsou obory s titulem DiS.). Kvalita výuky tohoto oboru byla v rámci projektu podpořena revizí kurikula a školením lektorů. Dále byly vytvořeny webové stránky zaměřené na biomedicínské inženýrství. Za účelem zvýšení povědomí o tomto oboru byla také podpořena propagační kampaní.

Důležitou součástí projektu byla rekonstrukce a vybavení specializované laboratoře pro praktickou výuku v oblasti lékařských přístrojů na Kambodžské univerzitě zdravotních věd v Phnompenhu. Laboratoř byla slavnostně otevřena v listopadu 2024 za účasti kambodžského státního tajemníka pro zdravotnictví a za přítomnosti televizních kamer. Projekt se dále výrazně soustředil na přípravu a podporu snah UHS o akreditaci bakalářského oboru, který by navazoval na zmíněné studium na úrovni associate degree. Těmto aktivitám se projekt bude věnovat i ve finálním roce realizace.

V Moldavsku

Za rok 2024 je možné vyzdvihnout projekt „Rozvoj efektivity kynologické služby a kapacit práce se služebními psy Celní správy a Pohraniční policie Moldavské republiky“, realizovaný Celní správou ČR. Během tohoto roku byli zástupcům zmíněných moldavských orgánů předáni vycvičení služební psi a probíhalo školení moldavských zástupců Celní správy a Pohraniční policie. Dále byly zpracovány a následně vydány metodické příručky pro výcvik. V rámci projektu také probíhaly odborné stáže pro moldavské instruktory a psovody v České republice. V neposlední řadě bylo dodáno vybavení pro výcvik a nasazení těchto vycvičených psů.

Projekt „Náprava ekologických zátěží způsobených pesticidy v Moldavsku – ATU Gagauzie“ byl zaměřen na odstranění 130 tun nebezpečných odpadů, vzniklých zbytky pesticidů a silně kontaminovanými zeminami, ze tří lokalit v okolí obcí Besalma a Chirsova v Moldavsku.

V Zambii

V roce 2024 v Zambii úspěšně pokračila realizace projektu „Zelená řešení pro udržitelný rozvoj a růst v okrese Monze“, zaměřená na zvyšování zemědělské produkce v zambijské Jižní provincii. Projekt nevede pouze ke zlepšení efektivity jednotlivých zemědělců, ale také podporuje navazování obchodních vztahů a budování hodnotových řetězců. V současnosti se v Zambii zemědělstvím živí přibližně 60 % domácností. Tento sektor však za současných podmínek přináší pouze skromný výtěžek, který stačí jen na uživení rodiny, přičemž přebytky na prodej jsou výjimečné. Tento systém zajišťuje rodinám pouze nejistou obživu s nepravidelným výtěžkem, která je navíc závislá na počasí a přírodních podmínkách. Projekt se proto soustředil na podporu farmářů při přechodu na výnosnější a ekologicky šetrné metody zemědělské produkce. Součástí projektu bylo také zlepšení dostupnosti finančních

služeb pro podporované farmáře a školení zástupců pěti firem působících v zemědělském sektoru.

V České republice

Mezi aktivitami v roce 2024 v České republice stojí za zmínku projekt „Na cestě k udržitelné budoucnosti“, v rámci kterého byli pedagogové vybaveni vzdělávacími materiály a pomůckami. Tyto materiály jim pomáhaly ve výuce k udržitelnému rozvoji. Mezi výstupy projektu patří mimo jiné i interaktivní on-line mapa světa, která upozorňuje na globální souvislosti, příčiny nerovností a cesty vedoucí k naplňování SDGs. (<https://fairtrade.cz/mapa/>)

Na Ukrajině

ČRA začala na Ukrajině významně podporovat občanskou společnost. Tyto aktivity probíhaly zejména v rámci projektu „Vidnova – Na cestě k místně vedenému, inkluzivnímu a transparentnímu procesu obnovy na Ukrajině“. Mezi klíčové úspěchy projektu patří vytvoření souhrnné zprávy o výzvách a doporučeních pro obnovu v šesti lokalitách, uspořádání 12 participativních setkání a 2 kulatých stolů, které vedly k identifikaci šesti prioritních plánů obnovy. Dále byla zahájena společná advokační kampaň na podporu občanské participace, bylo proškoleny 120 mladých lídrů a 24 organizací získalo granty na místní projekty obnovy realizované mládežnickými organizacemi. Tyto úspěchy vytvořily pevný základ pro pokračování aktivit v roce 2025.

B2B

V rámci projektu podpořeného v programu B2B realizovala firma BRAINCHAIN, s. r. o., projekt zaměřený na podporu farmářů v Kambodži. V této zemi není zcela běžné posklizňové zpracovávání zemědělských produktů, jako jsou například mango a kešu ořechy. Přebytek těchto surovin tudíž není exportován přímo na lukrativnější zahraniční trhy (např. do Evropy), ale místo toho jsou tyto produkty za výrazně nižší ceny vykupovány a vyváženy do sousedního Vietnamu či Thajska, kde pak probíhá jejich zpracování či balení a následný dálkový export. Na rozdíl od svých sousedů Kambodža z velké části doposud nemá již zavedené tyto exportní hodnotové řetězce. S transportem zmíněných komodit do sousedních zemí jsou navíc spojeny emise a dopady na životní prostředí, přestože by pro Kambodžu bylo výrazně výhodnější zpracovávat a exportovat produkty napřímo. Projekt realizátora BRAINCHAIN, s. r. o. (stejně jako projekt, který na něj plánuje navázat) se proto soustředil na poskytnutí přidané hodnoty a budování zmíněných hodnotových řetězců. BRAINCHAIN, s. r. o., se při úzké spolupráci s farmáři, konkrétními farmami a zpracovatelskými centry v několika provinciích Kambodži soustředil na školení farmářů v digitální gramotnosti, na modernizaci zpracovatelských center včetně zavádění mezinárodních standardů spojených s výrobou. V neposlední řadě se také soustředil na samotné zahájení exportu zpracovaných produktů na evropský trh.

4. Komplexní rozbor hospodaření za rok 2024

Česká rozvojová agentura, organizační složka státu v gesci MZV ČR odpovědná za realizaci zahraniční rozvojové spolupráce ČR, je zřízena zákonem č. 151/2010, Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů. ČRA hospodaří s prostředky státního rozpočtu.

Hospodaření ČRA se řídí zejména zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o rozpočtových pravidlech“). Dále se řídí zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o majetku ČR“), zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o účetnictví“) a zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finanční kontrole“), dále Vyhláškou č. 410/2009 Sb., v platném znění a ČÚS pro vybrané účetní jednotky. Pravidla hospodaření jsou upravena hospodářským řádem vydaným ředitelem ČRA a směrnicí, kterou se upravuje vedení účetnictví. Výše uvedený hospodářský řád ČRA stanovuje strukturu vnitřního systému finanční kontroly. Výše zmíněná směrnice upravuje vedení účetnictví v ČRA. Řídící kontroly nastavené v hospodářském řádu ČRA a postupy vedení účetnictví obsažené ve směrnici, kterou se upravuje vedení účetnictví, přispěly k tomu, že byly dodrženy všechny ukazatele a limity rozpočtu ČRA na rok 2024.

Pro plnění úkolů vyplývajících zejména ze zákona 151/2010 Sb., dále také z usnesení vlády č. 1070/2007 k transformaci systému zahraniční rozvojové spolupráce České republiky a platnému Statutu ČRA a v souladu s usnesením vlády č. 605 ze dne 16. srpna 2023 k zahraniční rozvojové spolupráci v roce 2024 a ke střednědobému výhledu jejího financování do roku 2026, byl v rámci rozpočtové kapitoly MZV pro ČRA stanoven rozpočet ve výši 424 866 005 Kč. Schválený rozpočet k 1.1. 2024 byl ve výši 424 000 000 Kč. Konečný rozpočet ČRA v roce 2024 činil po úpravách 475 088 227,06 Kč.

Zapojení finančních prostředků ČRA v roce 2024	
1 Schválený rozpočet ČRA k 1. 1. 2024	424 000 000,00 Kč
2 Zapojení nároků z nespotřebovaných výdajů	26 300 911,80 Kč
3 Zapojení prostředků rezervního fondu	5 929 992,26 Kč
4 Zapojení prostředků celkem (1+2+3)	456 230 904,06 Kč
5 Rozpočtová opatření (za účelem realizace projektů ZRS)	-18 857 323,00 Kč
6 Skutečné výdaje	417 002 755,23 Kč
7 z toho administrativní náklady ČRA (včetně RO)	27 553 161,81 Kč
8 Celkem čerpáno včetně rozpočtových opatření (5+6)	398 145 432,23 Kč
9 Celkem čerpáno včetně rozpočtových opatření bez admin (8-7)	370 592 270,42 Kč
10 Nevyčerpané prostředky za rok 2024 (4-8)	58 085 471,83 Kč
11 NNV minulých období ponižené o (2)	12 460 698,75 Kč
12 Nevyčerpané prostředky k 1. 1. 2025 (10+11)	70 546 170,58 Kč

Skutečné výdaje byly ze strany ČRA v roce 2024 v celkové výši 417 002 755,23 Kč (398 145 432,23 Kč včetně rozpočtových opatření – z toho 370 592 270,42 Kč na projekty a 27 553 161,81 Kč na administrativní výdaje). Nevyčerpané prostředky k 1.1. 2025 činily 70 546 170,58 Kč (z toho 39 377 913,13 Kč prostředky EU, 6 922 435,12 Kč spoluúčast na projektech EU, 2 475 648,08 Kč prostředky z Programu humanitární, stabilizační, rekonstrukční a hospodářské asistence Ukrajině).

Přehled čerpání na realizaci projektů ZRS v roce 2024

Následující tabulka uvádí plánované objemy a skutečné čerpání prostředků na realizaci projektů ZRS ČR v gesci ČRA podle jednotlivých cílových zemí a horizontálních programů. Celkové čerpání včetně rozpočtových opatření dosáhlo v roce 2024 po zapojení nároků z nespotřebovaných výdajů částky 398 mil. Kč.

Země	Rozpočet dle ÚV	Schválený rozpočet	Rozpočtová opatření	Skutečné výdaje	– z toho použité NNV	Skutečně čerpáno včetně RO
Bosna a Hercegovina	70,000,000.00	70,000,000.00	3,362,081.00	43,300,386.41	785,893.23	46,662,467.41
Etiopie	71,200,000.00	71,200,000.00	18,291,200.00	66,442,320.98	1,729,604.59	84,733,520.98
Moldavsko	70,000,000.00	70,000,000.00	20,147,339.00	40,473,160.68		60,620,499.68
Gruzie	52,000,000.00	52,000,000.00	13,977,055.00	42,786,452.31	2,478,767.09	56,763,507.31
Kambodža	28,000,000.00	28,000,000.00	-	27,992,621.00		27,992,621.00
Zambie*	28,000,000.00	28,000,000.00	-4,500,000.00	28,000,000.00		23,500,000.00
CELKEM prioritní země	319,200,000.00	319,200,000.00	51,277,675.00	248,994,941.38	4,994,264.91	300,272,616.38
Ukrajina	7,000,000.00	7,000,000.00		7,000,000.00		7,000,000.00
Ukrajina (humanit. pomoc) **			-33,567,800.00	31,092,151.92		(2,475,648.08)
CELKEM specifické země	7,000,000.00	7,000,000.00	-33,567,800.00	38,092,151.92	-	4,524,351.92
CELKEM prostředky z EK ***	20,000,000.00	20,000,000.00	-40,591,514.00	47,589,217.39	11,358,422.35	6,997,703.39
Tuzemské dotace	13,000,000.00	13,000,000.00		16,289,448.00		16,289,448.00
Trilaterální spolupráce	25,000,000.00	25,000,000.00		31,591,808.00	5,615,500.00	31,591,808.00
CELKEM dotační programy v gesci ČRA	38,000,000.00	38,000,000.00		47,881,256.00	5,615,500.00	47,881,256.00
Program B2B	9,500,000.00	9,500,000.00		6,916,342.73		6,916,342.73
CELKEM podpora zapojení soukr. sektoru do ZRS	9,500,000.00	9,500,000.00	-	6,916,342.73	-	6,916,342.73
Výdaje za platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné ČRA	15,467,851.00	15,067,976.00		15,070,595.42	359,500.00	15,070,595.42
Ostatní provozní výdaje na chod ČRA (včetně spoluúčasti na DS	7,998,154.00	7,532,024.00		8,273,735.55		8,273,735.55
Další činnosti spojené s řízením, monitoringem, kontrolou a prezentací ZRS	7,700,000.00	7,700,000.00	24,316.00	4,184,514.84		4,208,830.84
CELKEM administrativní náklady	31,166,005.00	30,300,000.00	24,316.00	27,528,845.81	359,500.00	27,553,161.81
Převod prostředků na MZV (bilat. projekty)			4,000,000.00			4,000,000.00
Celkem	424,866,005.00	424,000,000.00	-18,857,323.00	417,002,755.23	22,327,687.26	398,145,432.23

Pozn.: * v průběhu roku došlo rozpočtovým opatřením k navýšení prostředků na Zambii o částku 4,5 mil. Kč, určenou na spoluúčast k projektu delegované spolupráce v Zambii.

Pozn.: ** v průběhu roku došlo rozpočtovým opatřeními k navýšení prostředků o 51 567 800,- Kč na Program humanitární, stabilizační, rekonstrukční a hospodářské asistence Ukrajině v letech 2023-2025. Z této částky bylo dále rozpočtovým opatřeními převedeno 8 mil. Kč na ÚHÚL a 10 mil. Kč na MZV ČR. Zbylé prostředky byly čerpány zejména formou dotací.

Pozn.: *** v průběhu roku došlo rozpočtovým opatřeními k navýšení prostředků na projekty delegované spolupráce v Zambii (36 mil. Kč) a Gruzii (10 mil. Kč).

Přehled čerpání na realizaci projektů ZRS v roce 2024

Součet z čerpáno – Popisy řádků	VZ	D	RO	Ostatní	VPD	Celkový součet
Bosna a Hercegovina	31,927,156.17	11,373,230.24	3,362,081.00			46,662,467.41
Etiopie	5,942,320.98	60,500,000.00	18,291,200.00			84,733,520.98
Moldavsko	17,496,352.68	22,976,808.00	20,147,339.00			60,620,499.68
Gruzie	6,280,852.31	36,505,600.00	13,977,055.00			56,763,507.31
Kambodža		27,992,621.00				27,992,621.00
Zambie		28,000,000.00	(4,500,000.00)			23,500,000.00
Ukrajina	1,317,635.92	36,774,516.00	(33,567,800.00)			4,524,351.92
GRV		11,285,638.00				11,285,638.00
Kapacity		5,003,810.00				5,003,810.00
Trilaterální spolupráce		31,591,808.00				31,591,808.00
Program B2B		6,916,342.73				6,916,342.73
Prostředky EK	28,480,078.87	19,109,138.52	(40,591,514.00)			6,997,703.39
Administrativní náklady	27,528,845.81		24,316.00			27,553,161.81
Převod prostředků na MZV (bilat. projekty)			4,000,000.00			
Celkový součet	118,973,242.74	298,029,512.49	(18,857,323.00)			398,145,432.23

5. Závěr

Z pohledu plnění zadaných úkolů byl rok 2024 pro Českou rozvojovou agenturu úspěšný. Podařilo se podpořit 108 projektů za více než 370,59 milionu korun.

Výsledky roku 2024 vytvářejí nezbytný základ pro pokračování práce ČRA v roce 2025. Pro co nejefektivnější naplnění potřebného dopadu rozvojové intervence bude ČRA kombinovat dostupné nástroje (dotace, veřejné zakázky, rozpočtová opatření, vázané peněžní dary) a snažit se postoupit na cestě k zapojování rovněž finančních nástrojů ze zdrojů rozvojových finančních institucí do projektů ZRS.

Při přípravě investičních projektů dvoustranné spolupráce bude ČRA vycházet jak ze zkušeností a závěrů evaluací ZRS, tak ze studií proveditelnosti, jejíž pozitivní výsledek bude podmínkou pro zahájení projektů. ČRA tak dále zvýší důraz na posouzení budoucích dopadů a udržitelnosti projektů, čímž se zlepší měřitelné dopady a umožní případné financování za rámec bilaterálního rozpočtu ZRS.

Uplatňování českých řešení v rámci rozvojových projektů ČRA má zároveň podstatný synergický efekt. Právě prokázaným zapojením českých řešení v rámci bilaterálních projektů ZRS se bude ČRA moci ještě šířeji zapojovat do evropských projektů v rámci Team Europe Initiatives, kde je nezbytným předpokladem prokázaná národní kompetence. Programy ZRS tak do budoucna budou moci být ještě ve větší míře financovány nejenom z národních prostředků na ZRS, ale i z prostředků Evropské unie.

ČRA se i v roce 2025 bude snažit napomáhat zmírnit dopady bezprecedentní agrese Ruska vedoucí k vojenskému konfliktu na Ukrajině. K financování projektů na Ukrajině bude ČRA nově využívat i finanční zdroje EU v rámci Ukraine Investment Facility.

Tak jako v předešlých letech bude i v roce 2025 ČRA prezentovat průběh a výsledky své činnosti na sociálních sítích a platformách.

I v roce 2025 se bude ČRA prostřednictvím rozvojové spolupráce snažit přispět k plánovanému rozvoji partnerských zemí a zároveň dále posilovat dobré jméno České republiky ve světě.

Věříme, že rok 2025 bude z pohledu plnění výsledků ČRA stejně úspěšný, jako byl rok 2024.

6. Přílohy

6.1 Využité finanční prostředky

Přehled čerpání financí na Dvoustranné projekty v roce 2024

Bosna a Hercegovina

Region země	Sektor přiřazený ČRA	Název realizace	Realizátor	Skutečné čerpání v Kč
Bosna a Hercegovina	voda a sanitace	Technologická dodávka pro úpravnu pitné vody Stjepan Polje	GEOTest, a. s.	229 000,00
Bosna a Hercegovina	voda a sanitace	Vytvoření generelu vodovodu pro municipalitu Gračanica	ELKOT Brno, s. r. o.	4 583 500,00
Bosna a Hercegovina	výroba a dodávky energie	Čistá energie ve veřejných institucích v Banja Luce	KASTEN, s. r. o.	13 089 667,90
Bosna a Hercegovina	voda a sanitace	Rekonstrukce a rozšíření úpravny pitné vody v municipalitě Teslić	ARKO TECHNOLOGY, a. s.	4 635 227,35
Bosna a Hercegovina	výroba a dodávky energie	Modernizace otopného systému v nemocnici sv. Lukáše v Doboju	Ircon, s. r. o.	492 810,00
Bosna a Hercegovina	výroba a dodávky energie	Sektorová studie v oblastní energetiky v Bosně a Hercegovině	KPMG Česká republika, s. r. o.	1 197 900,00
Bosna a Hercegovina	veřejná správa a občanská společnost	Innovation of Geological Information Systems in Bosnia and Herzegovina	Česká geologická služba	3 362 081,00
Bosna a Hercegovina	veřejná správa a občanská společnost	Inkluzivní socio-ekonomická iniciativa Brčko distrikt - 2024	CARE Česká republika, z. s.	8 376 030,24
Bosna a Hercegovina	veřejná správa a občanská společnost	Dodávka technické infrastruktury pro Geologickou službu Federace Bosny a Hercegoviny a Geologickou službu Republiky srbské	Proact Czech Republic, s. r. o.	6 661 197,10
Bosna a Hercegovina	veřejná správa a občanská společnost	Vzdělávání v kybernetické bezpečnosti pro inkluzivní trh práce	Člověk v tísni, o. p. s.	2 000 000,00
Bosna a Hercegovina	zemědělství a lesnictví	Participativní budování kapacit a zázemí ve vybraných obcích BaH vedoucí ke zlepšování životních podmínek venkovských obyvatel - 2024	Development Alliance, z. s.	997 200,00
Bosna a Hercegovina	výroba a dodávky energie	Odborná pomoc a konzultace k energetickým projektům ZRS ČR v Bosně a Hercegovině – Čistá energie ve veřejných institucích v Banja Luce.	BFS Industry, s. r. o.	251 960,59
Bosna a Hercegovina	program DS – spolúčast ČRA	VZ jako kofinanc. EU4AGRI	ČRA	785 893,23
CELKEM Bosna a Hercegovina				46 662 467,41

Etiopie³

Region/země	Sektor přiřazený ČRA	Název realizace	Realizátor	Skutečné čerpání v Kč
Etiopie	voda a sanitace	Zavedení udržitelného systému zásobování pitnou vodou wored Bura, Dale a Bona Zuriya	Sidama Water Supply VI	5 623 060,28
Etiopie	voda a sanitace	Technický dozor na stavbě při realizaci projektu zásobování pitnou vodou v oblastech Bura, Dale a Bona Zuriya, Sidama, Etiopie	HY Engineering P.L.C.	319 260,70
Etiopie	zemědělství a lesnictví	Participativní rozvoj produktivní krajiny v regionu Sidama, Etiopie, II	Člověk v tísni, o. p. s.	11 000 000,00
Etiopie	voda a sanitace	Podpora pracovních příležitostí v sektoru WASH pomocí kvalitního učňovského vzdělávání ve vybraných oblastech regionů SNNPR a Oromie, Etiopie	Člověk v tísni, o. p. s.	15 000 000,00
Etiopie	zemědělství a lesnictví	Rehabilitace mokřadů Cheleleka a lesů v oblasti Wondo Genet	Mendelova univerzita v Brně	10 500 000,00
Etiopie	zemědělství a lesnictví	Adaptace zemědělských systémů na změny klimatu na rozvodí Reqame, v oblastech Halaba a Silte	Člověk v tísni, o. p. s.	7 000 000,00
Etiopie	zemědělství a lesnictví	Adaptace zemědělských systémů na změny klimatu na rozvodí hory Hambaricho v oblasti Kembata Tembaro	Člověk v tísni, o. p. s.	5 000 000,00
Etiopie	voda a sanitace	Budování kapacit vybraných městských vodárenských podniků v regionech SNNP a Oromie, Etiopie -	Člověk v tísni, o. p. s.	7 000 000,00
Etiopie	voda a sanitace	Zlepšení zdraví, hygieny a sanitace ve woredě Hawassa Zuriya, regionu Sidama, Etiopie	Člověk v tísni, o. p. s.	5 000 000,00
Etiopie	zemědělství a lesnictví	Zajištění udržitelného hospodaření v krajině ve vybraných oblastech Etiopie na základě geovědního mapování	Česká geologická služba	3 021 700,00
Etiopie	zemědělství a lesnictví	Kompilace geologické a hydrogeologické mapy Etiopie v měřítku 1:1 000 000	Česká geologická služba	3 000 000,00
Etiopie	zemědělství a lesnictví	Zlepšení kvality života zajištěním dostupnosti a udržitelným nakládáním s vodními zdroji v regionu Sidama a zónách Gamo a Gofa, Etiopie	Česká geologická služba	12 269 500,00
CELKEM Etiopie				84 733 520,98

³ Seznam kromě samotných projektů zahrnuje také aktivity (technický dozor) realizované v rámci projektů.

Gruzie⁴

Region/země	Sektor přiřazený ČRA	Název realizace	Realizátor	Skutečné čerpání v Kč
Gruzie	zemědělství a lesnictví	Střednědobé vyhodnocení komplexního programu Aragvi	EVASCO, s. r. o.	574 750,00
Gruzie	zemědělství a lesnictví	Zavedení systému národní fytozdravotní kontroly v Gruzii	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský	3 631 500,00
Gruzie	zemědělství a lesnictví	Implementace trvale udržitelného lesnictví pro chráněnou oblast Aragvi	Ústav pro hospodářskou úpravu lesů	4 819 600,00
Gruzie	zdravotnictví	Podpora rozvoje práce s mládeží v municipalitě Dusheti	Člověk v tísni, o. p. s.	10 000 000,00
Gruzie	zemědělství a lesnictví	Lepší vzdělávání, zdravotnictví a sociální služby pro komunitu v Aragvi – 2024	Člověk v tísni, o. p. s.	7 429 082,00
Gruzie	zemědělství a lesnictví	Chov skotu v Gruzii: Směrem ke zvýšení produktivity, konkurenceschopnosti a udržitelnosti – 2024	Charita Česká republika	3 000 000,00
Gruzie	zdravotnictví	Zlepšení služeb rané péče a inkluzivního vzdělávání pro děti se speciálními potřebami v Gruzii – 2024	Charita Česká republika	10 307 030,00
Gruzie	zemědělství a lesnictví	Zvyšování bezpečnosti a kvality turistických stezek v Aragvi	Člověk v tísni, o. p. s.	3 870 918,00
Gruzie	zemědělství a lesnictví	Smlouva o spolupráci – koordinátor programu Aragvi (ADA)	Vojtěch Kubec	313 309,23
Gruzie	zemědělství a lesnictví	Nové horizonty: Harmonický rozvoj chráněné krajinné oblasti Tana a Tedzami a místních komunit	Člověk v tísni, o. p. s.	1 500 000,00
Gruzie	zemědělství a lesnictví	Příprava realizace projektu "Lesnický projekt v chráněné krajinné oblasti Tana a Tedzami (Gruzie)	Ústav pro hospodářskou úpravu lesů	876 542,00
Gruzie	program DS – spoluúčast ČRA	VZ jako kofinanc ENPARD IV	ČRA	5 116 627,09
Gruzie	zemědělství a lesnictví	Programový asistent programu "Sustainable development of the Aragvi Protected Landscape Area and local communities"	Giorgi Berechikidze	276 165,99
Gruzie	zdravotnictví	Prevence rakoviny a zlepšení péče v Gruzii	Charita Česká republika	398 570,00
Gruzie	ostatní	projekty LPTP	MZV	3 000 000,00
Gruzie	veřejná správa a občanská společnost	Posilování kapacit gruzínské státní metrologické služby	ÚNMZ	1 649 413,00
CELKEM Gruzie				56 763 507,31

⁴ Seznam kromě samotných projektů zahrnuje také aktivity (střednědobé vyhodnocení komplexního programu Aragvi, smlouva o spolupráci s koordinátorem programu Aragvi (ADA), programový asistent programu „Sustainable Development of the Aragvi Protected Landscape Area and Local Communities“, účast ve veřejné zakázce jako kofinancování ENPARD IV) realizované v rámci projektů.

Kambodža

Region/země	Sektor přiřazený ČRA	Název realizace	Realizátor	Skutečné čerpání v Kč
Kambodža	vzdělávání	Zlepšení kvality středoškolského technického vzdělávání v oblasti akvakultury v Kambodži	Člověk v tísni, o. p. s.	10 000 000,00
Kambodža	zdravotnictví	Podpora vzdělání a propagace biomedicínského inženýrství v Kambodži	České vysoké učení technické v Praze	4 200 000,00
Kambodža	zdravotnictví	České perinatologické ruce letí do Kambodže, fáze II, CZ PeriCare II	Vita et futura	11 998 017,00
Kambodža	zdravotnictví	CZ Clinical Lab Improvement	Vita et futura	1 794 604,00
CELKEM Kambodža				27 992 621,00

Zambie

Region/země	Sektor přiřazený ČRA	Název realizace	Realizátor	Skutečné čerpání v Kč
Zambie	zemědělství a lesnictví	Zelená řešení pro udržitelný rozvoj a růst v okrese Monze	Charita Česká republika	10 000 000,00
Zambie	zemědělství a lesnictví	Integrated farming III.	Mendelova univerzita v Brně	7 000 000,00
Zambie	zemědělství a lesnictví	Bioplynovou technologií k vyšší odolnosti komunit v Západní provincii Zambie	Člověk v tísni, o. p. s.	8 000 000,00
Zambie	zemědělství a lesnictví	Udržitelné agrolesnictví pro zkvalitnění produkce v Jižní provincii Zambie	Mendelova univerzita v Brně	3 000 000,00
CELKEM Zambie				28 000 000,00

Moldavsko⁵

Region/země	Sektor přiřazený ČRA	Název realizace	Realizátor	Skutečné čerpání v Kč
Moldavsko	ostatní sociální infrastruktura a služby	Technologie pro budoucnost – telemedicína v moldavské domácí péči	Charita Česká republika	1 000 000,00
Moldavsko	ostatní sociální infrastruktura a služby	Pomoc dětem s PAS a jinými genetickými poruchami v Moldavsku II	ADRA, o. p. s.	5 615 500,00
Moldavsko	ostatní sociální infrastruktura a služby	COMM.Unity Planning – Komplexní řešení pro sociální služby v Moldavsku - 2024	Člověk v tísni, o. p. s.	4 281 500,00
Moldavsko	ostatní sociální infrastruktura a služby	Posílení kapacit a finanční udržitelnosti v oblasti sociální domácí péče v Moldavsku - 2024	Charita Česká republika	5 369 511,00
Moldavsko	ostatní sociální infrastruktura a služby	Posílením kapacit pro trvalé změny systému sociální péče v Moldavsku - 2024	Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví, z. s.	3 710 297,00
Moldavsko	zemědělství a lesnictví	Modernizace, inovace a využití znalostí pro moldavský mlékárenský sektor (M.I.L.K)	Člověk v tísni, o. p. s.	3 000 000,00
Moldavsko	veřejná správa a občanská společnost	Harmonizace a rozvoj systému sociální ochrany v Gagauzii	Ministerstvo práce a sociálních věcí	89 979,00
Moldavsko	zemědělství a lesnictví	Improving control and testing capacity in the phytosanitary field within the Republic of Moldova	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský	17 500 000,00
Moldavsko	veřejná správa a občanská společnost	Zlepšení akceschopnosti a odborné způsobilosti moldavských hasičů III	Ministerstvo vnitra	165 900,00
Moldavsko	veřejná správa a občanská společnost	Rozvoj efektivity kynologické služby a kapacit práce se služebními psy Celní správy a Pohraniční policie Moldavské republiky	Generální ředitelství cel	2 391 460,00
Moldavsko	veřejná správa a občanská společnost	Dodávka záchranných plavidel (Moldavsko)	Marine, s. r. o.	5 137 500,00
Moldavsko	veřejná správa a občanská společnost	Dodávka služebních psů pro kynologickou službu Celní správy a pohraniční policie Moldavské republiky	K9&Services, s. r. o.	900 000,00
Moldavsko	veřejná správa a občanská společnost	Sektorová studie v oblasti energetiky v Moldavsku	Grant Thornton Advisory, k. s.	1 503 920,00
Moldavsko	veřejná správa a občanská společnost	Dodání šesti boxů pro služební psy pro kynologickou službu Celní správy Moldavské republiky	Jiří Čejka, HST – výroba kynologických potřeb	119 623,00
Moldavsko	veřejná správa a občanská společnost	Dodávka kotců pro služební psy Pohraniční policie Moldavské republiky	S. R. L. DFRUNZA	221 407,42
Moldavsko	voda a sanitace	Provedení měrné kampaně za účelem zjištění hydraulického a látkového zatížení ČOV	Boncom Ltd	574 531,24
Moldavsko	voda a sanitace	Náprava ekologických zátěží způsobených pesticidy v Moldavsku - ATU Gagauzie	DEKONTA, a. s.	9 039 371,02
CELKEM Moldavsko				60 620 499,68

⁵ Seznam kromě samotných projektů zahrnuje také aktivity (dodávka kotců pro služební psy Pohraniční policie Moldavské republiky, dodání šesti boxů pro služební psy pro kynologickou službu Celní správy Moldavské republiky, dodávka služebních psů pro kynologickou službu Celní správy a Pohraniční policie Moldavské republiky, dodávka záchranných plavidel (Moldavsko) a sektorová studie v oblasti energetiky v Moldavsku) realizované v rámci projektů.

Ukrajina⁶

Region/země	Sektor přiřazený ČRA	Název realizace	Realizátor	Skutečné čerpání v Kč
Ukrajina	zdravotnictví	Podpora překonání následků války posílením kapacity vybraných ambulantních rehabilitačních center v oblasti rehabilitace a reprodukční zdravotní péče v Dněpropetrovském regionu - 2024	Charita Česká republika	7 776 416,00
Ukrajina	veřejná správa a občanská společnost	Posílení monitoringu znečištění životního prostředí v Dněpropetrovské oblasti v době ozbrojeného konfliktu	Arnika	4 000 000,00
Ukrajina	veřejná správa a občanská společnost	Vidnova – Na cestě k místně vedenému, inkluzivnímu a transparentnímu procesu obnovy na Ukrajině	Člověk v tísni, o. p. s.	15 000 000,00
Ukrajina	zdravotnictví	Posílení kapacit ve Lviv Territorial Medical Union a Národním rehabilitačním centru Unbroken - 2024	Czech Health Technology Institute, z. s.	3 000 000,00
Ukrajina	vzdělávání	Posílení kapacit a kompetencí pracovníků v sektoru vzdělávání v Dněpropetrovské oblasti - 2024	Asociace pro mezinárodní otázky, z. s.	4 000 000,00
Ukrajina	veřejná správa a občanská společnost	Identifikace a prioritizace ekologických zátěží v Dněpropetrovské oblasti, Ukrajina	Arnika	2 998 100,00
Ukrajina	zdravotnictví	Odborná konzultace při přípravě projektů zahraniční rozvojové spolupráce na Ukrajině	Externí dodavatel	142 067,93
Ukrajina	veřejná správa a občanská společnost	Odborná konzultace při přípravě projektů zahraniční rozvojové spolupráce na Ukrajině	Externí dodavatel	1 175 567,99
Ukrajina	zemědělství a lesnictví	Posílení kapacit Ukrajiny v oblasti monitoringu lesů pro harmonizaci se standardy EU	Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem	8 000 000,00
CELKEM Ukrajina				46 092 151,92

⁶ Seznam kromě samotných projektů zahrnuje také aktivity (odborné konzultace při přípravě projektů zahraniční rozvojové spolupráce na Ukrajině) realizované v rámci projektů.

Trilaterální spolupráce

Region/země	Sektor přiřazený ČRA	Název realizace	Realizátor	Skutečné čerpání v Kč
Kambodža	vzdělávání	Rozvoj praktických znalostí a dovedností studentů středních škol v provinciích Kampong Speu a Kampong Chhnang, Kambodža	DIAKONIE ČCE	3 500 000,00
Somálsko	zemědělství a lesnictví	Building Opportunities for Livelihoods Development and Enhanced Resilience (BOLDER)	ADRA, o. p. s.	3 500 000,00
Zambie	zemědělství a lesnictví	Zlepšení možností obživy prostřednictvím ochrany místního ekosystému v záplavové oblasti západní Zambie	Člověk v tísni, o. p. s.	498 620,00
Gruzie	veřejná správa a občanská společnost	Občanská společnost pro udržitelný potravinový systém v Gruzii	Člověk v tísni, o. p. s.	1 305 400,00
Irák	vzdělávání	Zajištění rovného přístupu k bezpečnému vzdělání pro uprchlíky, navrátilce, vnitřně vysídlené osoby a děti z hostitelské komunity v Iráku	Člověk v tísni, o. p. s.	1 880 000,00
Jemen	voda a sanitace	Integrovaná správa vodních zdrojů – Lahj, Jemen	Člověk v tísni, o. p. s.	4 300 500,00
Zambie	zemědělství a lesnictví	Podpora vzdělávání a obživy uprchlíků a jejich hostitelských komunit v Zambii	Charita Česká republika	5 000 000,00
Kambodža	zemědělství a lesnictví	Digitalizace zemědělských kooperativ v Kambodži	DIAKONIE ČCE	2 500 000,00
Etiopie	ostatní sociální infrastruktura a služby	Poskytnutí víceúčelové finanční pomoci k uspokojení základních potřeb v Etiopii	Člověk v tísni, o. p. s.	1 444 500,00
Moldavsko	voda a sanitace	Zlepšení sanitárních a hygienických zařízení pro žáky ve venkovských školách	Charita Česká republika	979 289,00
Sýrie	vzdělávání	Zajištění inkluzivního neformálního vzdělávání pro ohrožené děti a dospívající v severozápadní Sýrii	Člověk v tísni, o. p. s.	4 000 000,00
Myanmar	veřejná správa a občanská společnost	Posilování kapacit místních organizací v Myanmaru pro intervenci v sektoru vzdělávání v nouzových situacích	Člověk v tísni, o. p. s.	683 499,00
Zambie	zemědělství a lesnictví	Strengthening Resilience of Smallholder Households and Schools in Drought Prone Areas of Zambia	ADRA, o. p. s.	2 000 000,00
CELKEM Trilaterální spolupráce				31 591 808,00

Program B2B

Region/země	Sektor přiřazený ČRA	Název realizace	Realizátor	Skutečné čerpání v Kč
Uganda	B2B	Laboratoř pro kontrolu kvality kávy ve východní Ugandě	Father's coffee roastery, s. r. o.	1 015 302,93
Keňa	B2B	Rozvoj infrastruktury a kapacit 3D tisku	Prusa Research, a. s.	36 634,52
Albánie	B2B	Podpora rozvoje alternativních zdrojů energie v Albánii	DEVINN, s. r. o.	431 422,65
Zambie	B2B	Výroba ekologických prostředků na ochranu před hmyzem v Zambii	Papírna Moudrý, s. r. o.	436 549,87
Mongolsko	B2B	Pilotní projekt – Inovativní aspekty čištění odpadních vod z provozu zpracování kůží a kožených výrobků	KHAANZAA, s. r. o.	1 805 360,00
Myanmar	B2B	Zavádění nových odrůd zeleniny v Myanmaru	MORAVOSEED CZ, a. s.	361 000,00
Kambodža	B2B	Podpora malých farmářů v exportu zpracovaného kešu a manga z provincií Kampong Speu, Preah Vihear a Kampong Thom, Kambodža	BRAINCHAIN, s. r. o.	1 712 971,41
Malajsie, Indonésie	B2B	Využití autonomních bezpilotních systémů v podmínkách Malajsijského a Indonéského zemědělství	ProLab Engineering, s. r. o.	202 167,35
Ghana	B2B	Školící centrum a showroom českých technologií v Ghaně	S.E.D.A. Consulting, s. r. o.	914 934,00
CELKEM Program B2B				6 916 342,73

Tuzemské programy – Globální vzdělávání

Region/země	Sektor přiřazený ČRA	Název realizace	Realizátor	Skutečné čerpání v Kč
ČR	osvětové aktivity	Klimatická změna diskriminuje	CARE Česká republika, z. s.	1 496 966,00
ČR	osvětové aktivity	Jsme součástí světa a učíme (se) o tom	ARPOK, o. p. s.	1 300 000,00
ČR	osvětové aktivity	Simulační hra: Jsme jeden celek	Agora CE, o. p. s.	567 900,00
ČR	osvětové aktivity	Úniková hra: Co by se stalo, kdyby země globálního Severu přestaly poskytovat rozvojovou pomoc zemím globálního Jihu?	AGORA CE, o. p. s.	562 750,00
ČR	osvětové aktivity	Jeden svět na školách: Podporujeme globální vzdělanost žáků a vyučujících - 2024	Člověk v tísni, o. p. s.	1 905 000,00
ČR	osvětové aktivity	Na cestě k udržitelné budoucnosti	Fairtrade Česko a Slovensko, z. s.	538 800,00
ČR	osvětové aktivity	Světová škola	Člověk v tísni, o. p. s.	1 999 422,00
ČR	osvětové aktivity	Promluv k světu bublinou	ADRA, o. p. s.	533 600,00
ČR	osvětové aktivity	Předcházení vzniku odpadů pomocí komunitních osvětových akcí – Reuse den	Česká federace nábytkových bank a re-use center, z. s.	1 307 000,00
ČR	osvětové aktivity	Opravdový svět	ADRA, o. p. s.	1 074 200,00
CELKEM Tuzemské programy – Globální vzdělávání				11 285 638,00

Tuzemské programy – Posilování kapacit platform nestátních subjektů pro rozvojovou spolupráci

Region/země	Sektor přiřazený ČRA	Název realizace	Realizátor	Skutečné čerpání v Kč
ČR	kapacity NNO	Podpora kapacit platformy FoRS v letech 2023 – 2024 – 2025	České fórum pro rozvojovou spolupráci (FoRS)	1 498 000,00
ČR	kapacity NNO	Budování kapacit vzdělávacího systému v Czech Health Technology Institute pro rozvojové země - 2024	Czech Health Technology Institute, s. z.	500 000,00
ČR	kapacity NNO	Založení pobočky Humanitárního střediska Diakonie ČCE na Ukrajině - 2024	Diakonie ČCE	750 000,00
ČR	kapacity NNO	Posilování odborných kapacit a jedinečných mezinárodních vazeb NESEHNUTÍ Brno v Gruzii - 2024	NESEHNUTÍ Brno	733 150,00
ČR	kapacity NNO	Kapacity pro zlepšení environmentální udržitelnosti zahraniční pomoci - 2024	Člověk v tísni, o. p. s.	586 000,00
ČR	kapacity NNO	Rozvoj Centra pro rozvoj péče o duševní zdraví (CRPDZ) jako učící se organizace - 2024	Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví, z. s.	446 060,00
ČR	kapacity NNO	Profesionalizace organizace Koridor UA a zlepšení vedení a bezpečnosti terénních pracovníků a dobrovolníků v rizikových oblastech	Koridor UA	490 600,00
CELKEM Tuzemské programy – Posilování kapacit platform nestátních subjektů pro rozvojovou spolupráci				5 003 810,00

Přehled čerpání financí na projekty Delegované spolupráce v roce 2024⁷

Region/země	Sektor přiřazený ČRA	Název realizace	Realizátor	Skutečné čerpání v Kč
Zambie	zemědělství a lesnictví	Participativní vytvoření konceptu integrovaného managementu krajiny a zavádění jeho implementace v Zambii	Charita Česká republika	4 500 000,00
Zambie	Ostatní sociální infrastruktura a služby	Využití GIS a dálkového průzkumu Země v integrovaném managementu krajiny a připravenosti na přírodní katastrofy	Člověk v tísni, o. p. s.	11 971 278,52
Gruzie	zemědělství a lesnictví	Regiony a lidé pro bezpečnost potravin: Osvětová iniciativa podporovaná EU	Charita Česká republika	2 637 860,00
Zambie	Ostatní sociální infrastruktura a služby	Sustainable Landscape through Integrated Management (SLIM)	ČRA+ost.	12 281 707,43
Gruzie	Ostatní sociální infrastruktura a služby	ENPARD IV – Food Safety	ČRA+ost.	7 087 346,27
Gruzie	Ostatní sociální infrastruktura a služby	„Better Goods and Better Services in Georgia“	ČRA+ost.	4 674 188,18
Bosna a Hercegovina	zemědělství a lesnictví	European Union Support to Agriculture Competitiveness and Rural Development in Bosnia and Herzegovina: EU4AGRI	ČRA+ost.	4 436 836,99
CELKEM programy Delegované spolupráce				47 589 217,39

⁷ Seznam kromě samotných projektů zahrnuje také aktivity (Využití GIS a dálkového průzkumu Země v integrovaném managementu krajiny a připravenosti na přírodní katastrofy) realizované v rámci projektů.

6.2 Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

V oblasti poskytování informací podle § 18 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění za rok 2024, byly celkem čtyři podané žádosti o informaci, kterým se dostalo třech vydaných odpovědí úplných. Jedna žádost byla zodpovězena částečně. Část žádosti byla nabídnuta žadateli vzhledem k rozsáhlosti zpracování jako placená informace. Žadatel však neuhradil požadovanou platbu, proto nebyla tato část žádosti dále zpracovávána a poskytnuta.

6.3 Uvedení informací ve výroční zprávě podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví

§ 21 Zákona o účetnictví

Výroční zpráva

(1) Účetní jednotky, které mají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, jsou povinny vyhotovit výroční zprávu, jejímž účelem je uceleně, vyváženě a komplexně informovat o vývoji jejich výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení.

(2) Výroční zpráva musí kromě informací nezbytných pro naplnění účelu výroční zprávy dále obsahovat nejméně finanční a nefinanční informace

a) o skutečnostech, které nastaly až po rozvahovém dni a jsou významné pro naplnění účelu výroční zprávy podle odstavce 1,

Po rozvahovém dni nenastaly žádné skutečnosti, které by byly významné pro naplnění účelu výroční zprávy

b) o předpokládaném vývoji činnosti účetní jednotky,

Česká rozvojová agentura byla zřízena Ministerstvem zahraničních věcí na základě zákona č. 151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů. Podle § 8 tohoto zákona plní ČRA úkoly v oblasti zahraniční rozvojové spolupráce (dále také „ZRS“) a humanitární pomoci poskytované do zahraničí. Česká rozvojová agentura zajišťuje realizaci ZRS v souladu s plánem zahraniční rozvojové spolupráce, podle požadavků MZV zajišťuje realizaci projektů humanitární pomoci a poskytuje dotace subjektům v České republice v souladu s plánem ZRS. Podpora ZRS je zároveň dlouhodobým závazkem Vlády ČR, který je formálně potvrzen i v Programovém prohlášení vlády. Finanční prostředky na ZRS (včetně ČRA) jsou pak každoročně přidělovány na základě Usnesení vlády ČR.

V souladu se zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, je ČRA organizační složkou státu a dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vybranou účetní jednotkou.

c) o aktivitách v oblasti výzkumu a vývoje,

Netýká se ČRA.

d) o nabytí vlastních akcií nebo vlastních podílů,

Netýká se ČRA.

e) o aktivitách v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztazích,

Velkou pozornost věnujeme ochraně životního prostředí a trvalé udržitelnosti. V neposlední řadě klademe důraz na to, aby byl dopad naší pomoci co největší, dlouhodobý, a hlavně trvale udržitelný. Zároveň vždy bereme v potaz místní poměry a kontext, podle nichž projekty připravujeme. Do přípravy i práce na samotných projektech prostřednictvím jejich realizátorů zapojujeme v co největší míře místní obyvatele.

ČRA měla v roce 2024 celkem 48 systemizovaných míst: 21 míst v tzv. řádné systemizaci a 27 systemizovaných míst v rámci tzv. dočasné systemizace vázící se k projektům tzv. delegované spolupráce, tato místa jsou systemizována po dobu trvání projektů delegované spolupráce, které jsou částečně či plně financovány z prostředků Evropské unie. K 31. 12. 2024 měla ČRA 32 zaměstnanců (30,3 v průměrném přepočteném stavu) z toho 16 žen a 16 mužů. ČRA se člení na 3 oddělení – Oddělení realizace projektů čítající 21 zaměstnanců včetně mikrotýmu tzv. delegované spolupráce, Oddělení kontroly, souladu a kvality, které čítá 4 zaměstnance. V oddělení administrativy je zařazeno 6 zaměstnanců. 1 zaměstnanec vykonávající dohled nad dodržováním předpisů je přímo podřízen řediteli ČRA. 3 zaměstnanci vykonávali práci na zkrácený pracovní úvazek. Všichni zaměstnanci ČRA mají vysokoškolské vzdělání.

V průběhu roku 2024 bylo ukončeno celkem 8 pracovních poměrů. Nově bylo sjednáno 11 pracovních poměrů. ČRA v roce 2024 zaměstnávala 22 zaměstnanců na dobu určitou a 10 zaměstnanců na dobu neurčitou. 3 zaměstnanci byli dlouhodobě vysláni do zahraničí (Gruzie, Zambie) v rámci projektů delegované spolupráce. Zaměstnanci zařazení na pozicích projektových manažerů jsou vysíláni na služební cesty do zemí, ve kterých ČRA dlouhodobě v rámci projektů ZRS působí.

ČRA v roce 2024 pokračovala v podpoře profesního rozvoje svých zaměstnanců formou vzdělávání. Zaměstnanci mohou absolvovat kurzy a školení v souladu s profesním zaměřením každé jednotlivé pozice v ČRA.

Při obsazování pozic v rámci zveřejňovaných výběrových řízení ČRA klade důraz na rovné příležitosti žen a mužů.

f) o tom, zda účetní jednotka má pobočku nebo jinou část obchodního závodu v zahraničí,

ČRA jakožto účetní jednotka nemá pobočku v zahraničí.

g) požadované podle zvláštních právních předpisů.

Netýká se ČRA.

(3) Výroční zpráva obsahuje také informace o nehmotných zdrojích, na kterých zásadně závisí obchodní model účetní jednotky a které jsou pro ni zdrojem tvorby hodnoty, a to včetně vysvětlení, jak jsou tyto nehmotné zdroje pro její obchodní model zásadní a jakým způsobem jsou pro ni zdrojem tvorby hodnoty, jedná-li se o účetní jednotku, která

a) je obchodní společnost,

b) je subjektem veřejného zájmu,

c) by byla velkou účetní jednotkou, i kdyby nebyla subjektem veřejného zájmu, a

d) k rozvahovému dni překročila kritérium průměrného počtu 500 zaměstnanců za účetní období.

Netýká se ČRA.

(4) Střední účetní jednotky, malé účetní jednotky a mikro účetní jednotky neuvádějí ve výroční zprávě nefinanční informace podle odstavce 2 písm. a) až f).

(5) Má-li to význam pro posouzení majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, finanční situace a výsledku hospodaření účetní jednotky, musí účetní jednotka, která používá investiční nástroje, případně další obdobná aktiva a pasiva, uvést ve výroční zprávě také informace o

a) cílech a metodách řízení rizik dané účetní jednotky, včetně její politiky pro zajištění všech hlavních typů plánovaných transakcí, u kterých se použijí zajišťovací deriváty, a

Netýká se ČRA.

b) cenových, úvěrových a likvidních rizicích a rizicích souvisejících s tokem hotovosti, kterým je účetní jednotka vystavena.

Netýká se ČRA.

(6) Výroční zpráva obsahuje též účetní závěrku podle § 18, 19a, 22 a 23a a zprávu auditora, případně další dokumenty a údaje podle zvláštního právního předpisu.

(7) Účetní jednotky, kterým povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem stanoví zvláštní právní předpis, vyhotovují výroční zprávu nebo obdobný dokument, pokud jim tuto povinnost stanoví zvláštní právní předpis.

(8) Pro ověřování výroční zprávy auditorem platí ustanovení § 20 obdobně; předmět ověření je stanoven zákonem upravujícím činnost auditorů.

(9) Součástí výroční zprávy nebo obdobného dokumentu podle zvláštních právních předpisů u účetních jednotek uvedených v § 1f, které se zapisují do veřejného rejstříku, je i přehled o majetku a závazcích.

(10) Výroční zpráva účetní jednotky, která vyhotovuje zprávu o udržitelnosti, se vyhotovuje ve formátu Extensible Hypertext Markup Language (přípona xhtml)

Netýká se ČRA.